

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA I GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI DO ROKU 2030

DIAGNOZA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZOWANEGO

Data opracowania: styczeń 2022

Zamawiający:

Urząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski

ul. Gen. L. Okulickiego 1

39-450 Baranów Sandomierski

Wykonawca:

Kreatus sp. z o.o.

43-300 Bielsko-Biała, 11 Listopada 60-62

nr KRS: 0000482632, NIP: 9372667946, REGON: 243401618

tel.: + 48 33 300 34 80, fax.: +48 33 300 30 87

e-mail: biuro@kreatus.eu

SPIS TREŚCI

1	WPROWADZENIE	4
2	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI	5
2.1	DEMOGRAFIA	6
2.2	RYNEK PRACY	11
2.3	PRZESTĘPCZOŚĆ.....	13
2.4	FINANSE PUBLICZNE.....	14
2.5	EDUKACJA	15
2.6	TURYSTYKA.....	16
2.7	KULTURA I SPORT	16
2.8	OCHRONA ŚRODOWISKA	18
2.9	PODMIOTY GOSPODARCZE.....	20
2.10	INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA	21
2.11	INFRASTRUKTURA KOMUNALNA I ZASOBY MIESZKANIOWE.....	22
3	METODYKA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ OPRACOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI	25
4	WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO NA TERENIE GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI	30
4.1	SFERA SPOŁECZNA	31
4.1.1	POMOC SPOŁECZNA.....	31
4.1.2	RYNEK PRACY	35
4.1.3	DEMOGRAFIA.....	37
4.1.4	PRZESTĘPCZOŚĆ.....	38
4.1.5	KAPITAŁ SPOŁECZNY	39
4.1.6	EDUKACJA	40
4.2	SFERA GOSPODARCZA.....	41
4.3	SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA	42
4.4	SFERA TECHNICZNA.....	43
4.5	SFERA ŚRODOWISKOWA	43

5 WYBÓR OBSZARU ZDEGRADOWANEGO.....44

6 WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZOWANEGO NA TERENIE GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI46

6.1 ANALIZA DANYCH NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU REWITALIZOWANEGO..... 46

6.2 SFERA SPOŁECZNA 47

6.2.1 POMOC SPOŁECZNA..... 47

6.2.2 RYNEK PRACY 48

6.2.3 DEMOGRAFIA..... 49

6.2.4 KAPITAŁ SPOŁECZNY 49

6.2.5 PRZESTĘPCZOŚĆ..... 50

6.2.6 EDUKACJA 50

6.3 SFERA GOSPODARCZA..... 51

6.4 SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA 51

6.5 SFERA TECHNICZNA..... 52

6.6 SFERA ŚRODOWISKOWA 52

6.7 PODSUMOWANIE ANALIZY DANYCH NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU REWITALIZOWANEGO 53

6.8 WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZOWANEGO 53

SPIS WYKRESÓW54

SPIS TABEL55

1 WPROWADZENIE

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji (Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz.U. z 2015 r. poz. 1777).

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- 1) wszyscy mieszkańcy gminy, w tym obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 4) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 5) organy władzy publicznej;
- 6) inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Zgodnie z przepisami prawa, rewitalizacją można objąć obszar do 20% powierzchni gminy, zamieszkiwany przez co najwyżej 30% ludności gminy.

Dobrze prowadzona rewitalizacja powinna kłaść nacisk na kompleksowe, zintegrowane podejście do rozwiązywania zidentyfikowanych problemów lokalnych. Podejmowana interwencja musi być wieloaspektową odpowiedzią na lokalnie występujący kryzys. Ma stanowić zespół działań stawiających sobie za cel pełne przywrócenie do życia konkretnego obszaru tak, aby poprawiła się przede wszystkim jakość życia jego mieszkańców. Jednym z celów interwencji jest pomoc w zakresie odzyskania przez słabsze grupy społeczne zdolności do ich reintegracji na rynku pracy i uczestnictwa w sferze konsumpcji, kultury i rekreacji.

Aktualne podejście do rewitalizacji wyraźnie akcentuje potrzebę uwzględnienia w tym działaniu skoordynowanych, zintegrowanych przedsięwzięć w różnej skali i o różnym zakresie, realizujących szerszą wizję odnowy gminy oraz wspierających powiązania przestrzenne skorelowane z szerszym otoczeniem. Oznacza to, że rewitalizacja staje się kluczowym elementem rozwoju miast i gmin, przeciwdziałając negatywnym zjawiskom oraz stymulując rozwój społeczny i gospodarczy.

Rewitalizacja służy m.in. zwalczaniu ubóstwa, bezrobocia i innych problemów społecznych, dotyczących wytypowanych części gminy, w powiązaniu z poprawą warunków do rozwoju gospodarczego (np. nowe miejsca pracy), rozwoju infrastruktury publicznej (np. sieci komunikacji publicznej, dróg i parkingów itp.) oraz poprawy stanu środowiska (np. zwalczanie tzw. niskiej emisji, likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci itp.). Zdecydowanie odchodzi się zatem w rewitalizacji od realizacji różnorodnych, punktowych, oderwanych od siebie działań, skupionych głównie na zmianach w obszarze infrastruktury, traktując rewitalizację nie jako przebudowę lub adaptację budynków, ale przede wszystkim rozwiązywanie problemów społecznych, poprawę warunków mieszkaniowych, poprawę przestrzeni publicznych oraz zwiększanie atrakcyjności gospodarczej.

Skuteczna rewitalizacja terenów zdegradowanych w znacznym stopniu zależy jednak od dobrej współpracy władz samorządowych, mieszkańców a także przedsiębiorców, organizacji społecznych i innych podmiotów działających na terenie gminy. Szczególnie ważne jest określenie potrzeb i oczekiwań wobec zmian rewitalizacyjnych, a także problemów i sposobów ich rozwiązania, w które cała społeczność lokalna powinna się zaangażować.

2 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI

W obecnym kształcie gmina funkcjonuje od 1973 roku. W roku 1973 gmina znajdowała się w powiecie tarnobrzskim, w ówczesnym województwie rzeszowskim. W latach 1975-1998 gmina zmieniła przynależność terytorialną, wchodząc w skład nowoutworzonego województwa tarnobrzskiego. Po kolejnych zmianach administracyjnych gmina Baranów Sandomierski należy do województwa podkarpackiego (leży w jego północnej części), w powiecie tarnobrzskim i graniczy z gminami: Tarnobrzeg, Nowa Dęba, Padew Narodowa, Cmolasy, Osiek i Łoniów. Łączna powierzchnia gminy wynosi 125 km², co stanowi 23,3% powierzchni powiatu i 2% powierzchni całego województwa. W skład gminy wchodzi miasto Baranów Sandomierski oraz trzynaście sołectw wiejskich:

- Dąbrowica;
- Durdy;
- Dymitrów Duży;
- Dymitrów Mały;
- Knapy;
- Siedleszczany;
- Skopanie;
- Skopanie Osiedle;
- Ślężaki;
- Suchorzów;

- Wola Baranowska;
- Kaczaki;
- Marki.

Siedzibą gminy jest miasto Baranów Sandomierski, oddalone o 17 km od Tarnobrzega (siedziby powiatu), a od Rzeszowa (stolicy województwa) – o 70 km.

Pod względem geograficznym miasto Baranów Sandomierski wraz z najbliższymi okolicami przynależy do Równiny Tarnobrzesckiej, stanowiącej część Kotliny Sandomierskiej. Teren gminy jest zdecydowanie rolniczy o przewadze gleb bieliców, brunatnych, a także urodzajnego czarnoziem.

Krajobraz okolic Baranowa Sandomierskiego jest nizinny. Przeważają łąki i pola uprawne, z kępami drzew i krzewów, wśród których dominują wierzby i brzozy. W środkowej części równiny znajdują się Wzgórza Tarnobrzesckie.

2.1 Demografia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w roku 2020 gmina liczyła 11 770 mieszkańców, w tym 5 948 kobiet i 5 822 mężczyzn¹. W latach 2005- 2015 na terenie gminy odnotowano nieznaczny wzrost liczby ludności (0,2 %), jednakże na podstawie danych GUS trudno określić, w jaki sposób zjawisko to w mieście Baranów Sandomierski i poszczególnych sołectwach².

Według danych GUS średni wiek mieszkańców gminy wynosi 41,8 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa podkarpackiego (41,4 lat) oraz podobny do średniego wieku mieszkańców całej Polski (42,0). Średni wiek kobiet wynosi 43,1 lat, natomiast mężczyzn – prawie 3 lata mniej (40,4).

Tabela 1. Populacja Gminy Baranów Sandomierski w latach 2005-2015

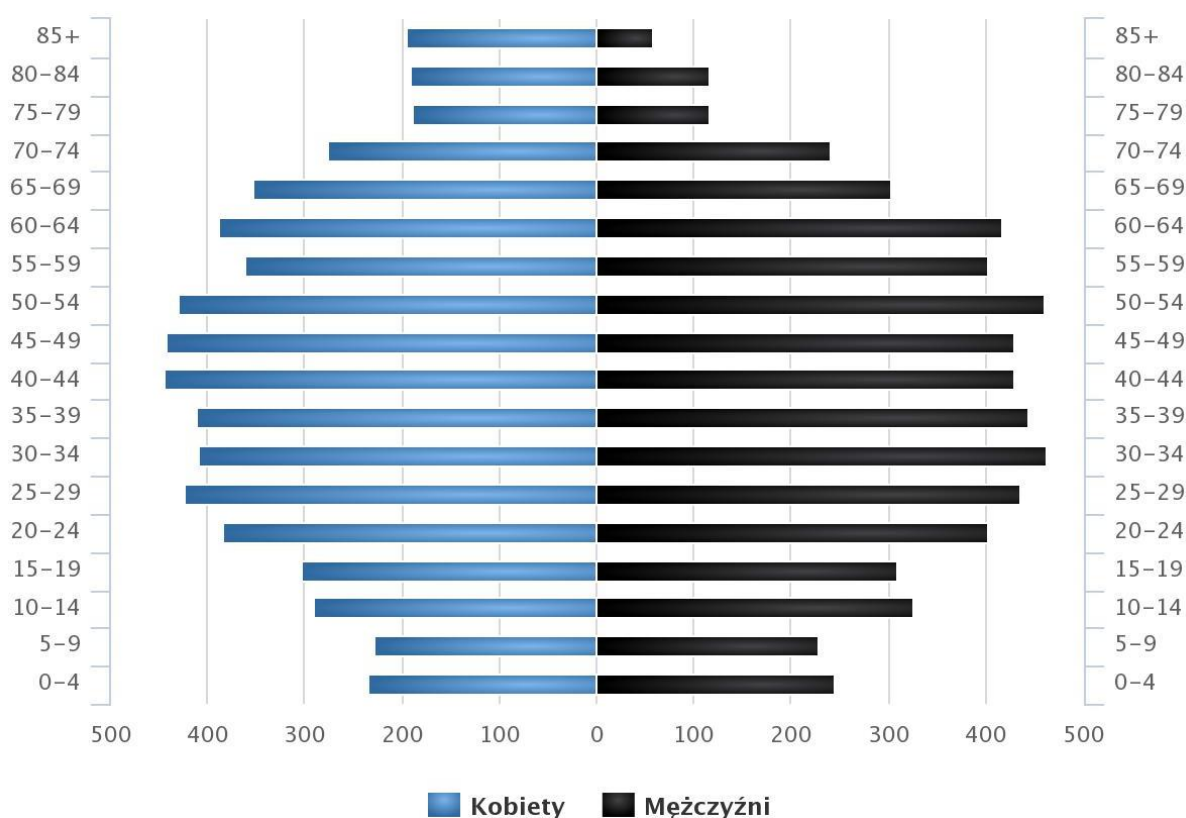
¹ Dane GUS różnią się od danych o faktycznej liczbie mieszkańców, którymi dysponuje Urząd Miasta i Gminy Baranów Sandomierski.

² W dalszej części opracowania, na potrzeby ustalenia wskaźników z Załącznikiem do Uchwały nr 194/3956/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 lipca 2016 r. – Instrukcja przygotowania Programów Rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 – posłużono się danymi dotyczącymi faktycznej liczby ludności miasta Baranów Sandomierski i poszczególnych sołectw – zgodnie z danymi dostarczonymi przez Urząd Gminy Baranów Sandomierski.

Rok	Liczba mieszkańców	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	% kobiet w populacji gminy
2010	12066	6092	5974	50,5
2011	12169	6125	6044	50,3
2012	12130	6114	6016	50,4
2013	12051	6070	5981	50,4
2014	12007	6060	5947	50,5
2015	12028	6078	5950	50,5
2016	11984	6067	5917	50,6
2017	11980	6066	5914	50,6
2018	11909	6022	5887	50,6
2019	11852	6003	5849	50,6
2020	11770	5948	5822	50,5

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

Wykres 1. Piramida wieku mieszkańców Gminy Baranów Sandomierski w 2020 roku

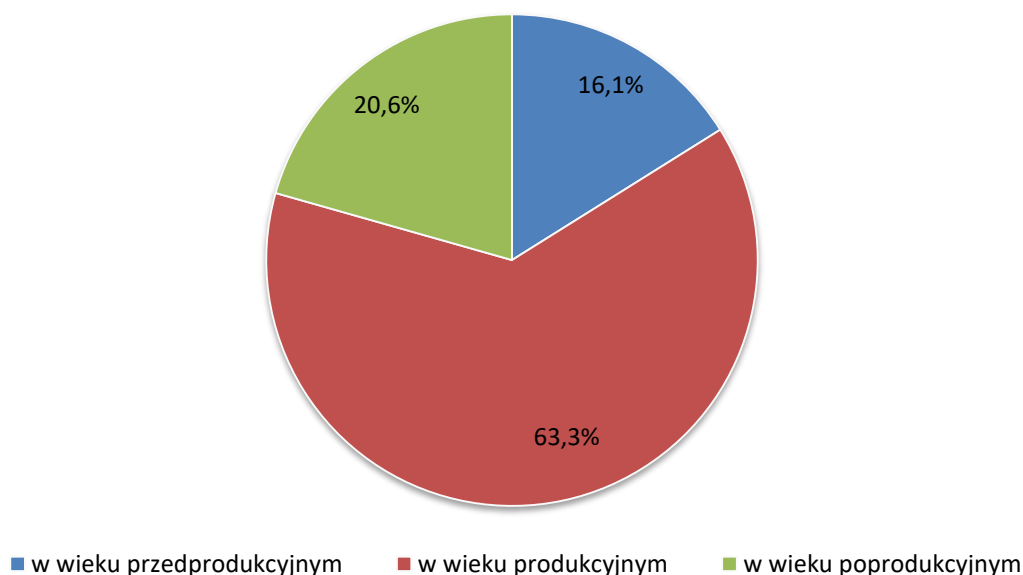

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

Według GUS w 2020 roku gminę zamieszkiwało 7 452 osób w wieku produkcyjnym, tj. 63,3% ludności ogółem. Najmniejszy odsetek ludności według ekonomicznych grup wieku to mieszkańcy w wieku

przedprodukcyjnym – stanowili 16,1%, natomiast odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym wynosił 20,6%³.

Wykres 2. Struktura ludności Gminy Baranów Sandomierski według ekonomicznych grup wieku w 2020 roku

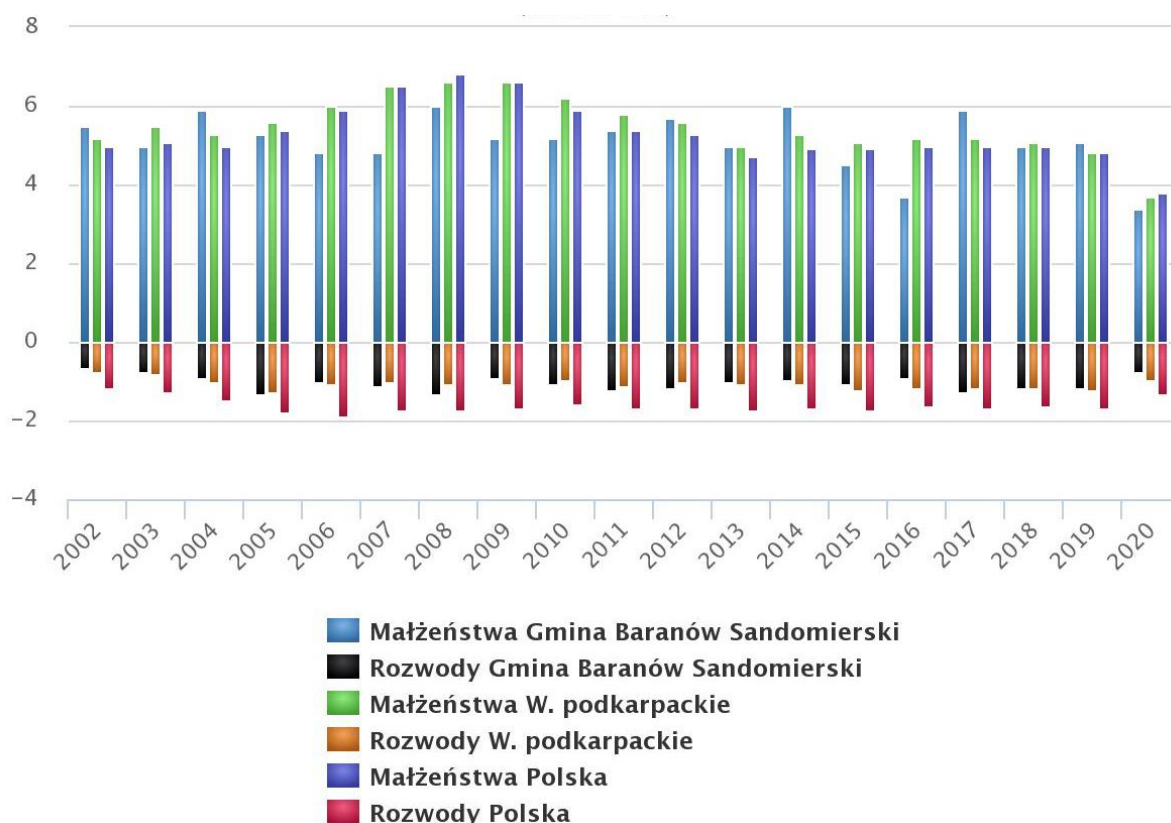

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS..

W 2020 roku mieszkańcy gminy Baranów Sandomierski zawarli 40 małżeństw, co odpowiada 3,4 małżeństwom na 1 000 mieszkańców. Jest to mniej od wartości dla województwa podkarpackiego oraz znacznie mniej od wartości odnoszącej się do całej Polski. W tym samym okresie odnotowano 0,8 rozwodów przypadających na 1 000 mieszkańców. Żonaci/zamężne stanowili ponad połowę ludności gminy, tj. 57,7 %, mieszkańcy stanu wolnego 30,1 %, po rozwodzie 2,7 %, a wdowy/wdowcy 8,9 %.

Wykres 3. Małżeństwa i rozwody na 1 000 ludności Gminy Baranów Sandomierski w latach 2002-2020

³ Przytoczone dane GUS nie pozwalają na ocenę liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym na terenie poszczególnych sołectw i miasta Baranów Sandomierski, stąd w dalszej części opracowania posłużono się uszczegółowionymi danymi dotyczącymi faktycznej liczby mieszkańców miasta Baranów Sandomierski i poszczególnych sołectw, jakie dostarczył Urząd Gminy Baranów Sandomierski.

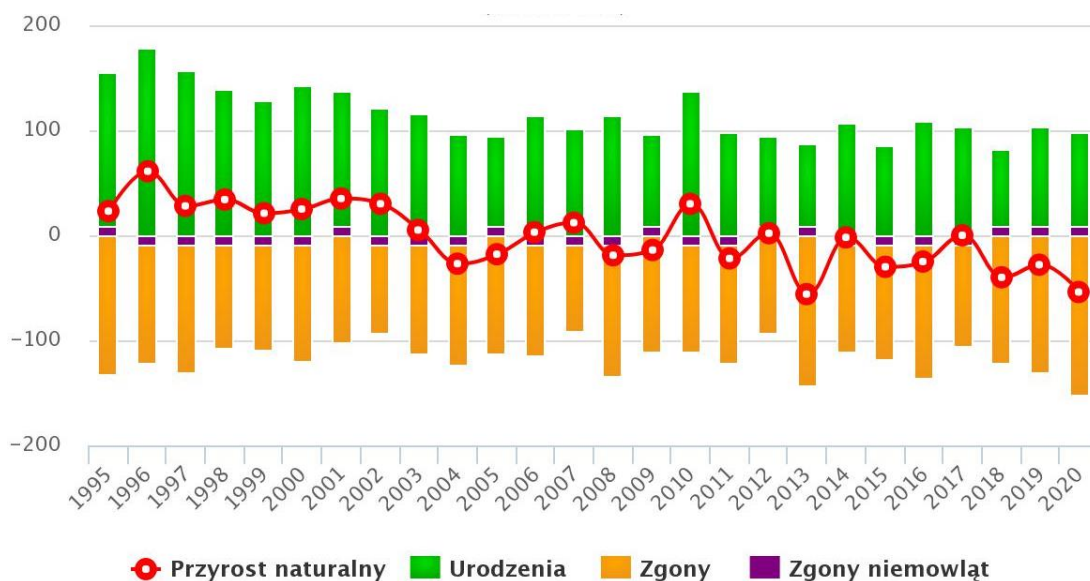

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

Gmina w 2020 roku miała ujemny przyrost naturalny wynoszący -54. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,58 na 1 000 mieszkańców gminy Baranów Sandomierski. W analizowanej dekadzie najwyższy przyrost naturalny zaobserwowano w 2010 roku, wynoszący wówczas: 30. W 2020 roku urodziło się 98 dzieci, w tym 44 dziewczynek (44,9 %) i 54 chłopców (54,0%). Ze statystyk za rok 2020 wynika, iż odnotowano 152 zgonów, z czego większość wystąpiła wśród mężczyzn (53,3%). Na 1 000 osób mieszkających w gminie Baranów Sandomierski przypada około 12,9 zgonów. Jest to więcej od wartości średniej dla województwa podkarpackiego oraz dla kraju⁴.

⁴ Przytoczone dane GUS nie pozwalają na ocenę przyrostu naturalnego na terenie poszczególnych sołectw i miasta Baranów Sandomierski, stąd w dalszej części opracowania posłużono się uszczegółowionymi danymi dotyczącymi faktycznej liczby mieszkańców miasta Baranów Sandomierski i poszczególnych sołectw, dostarczonymi przez Urząd Gminy Baranów Sandomierski.

Wykres 4. Przyrost naturalny w Gminy Baranów Sandomierski w latach 1995-2020

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

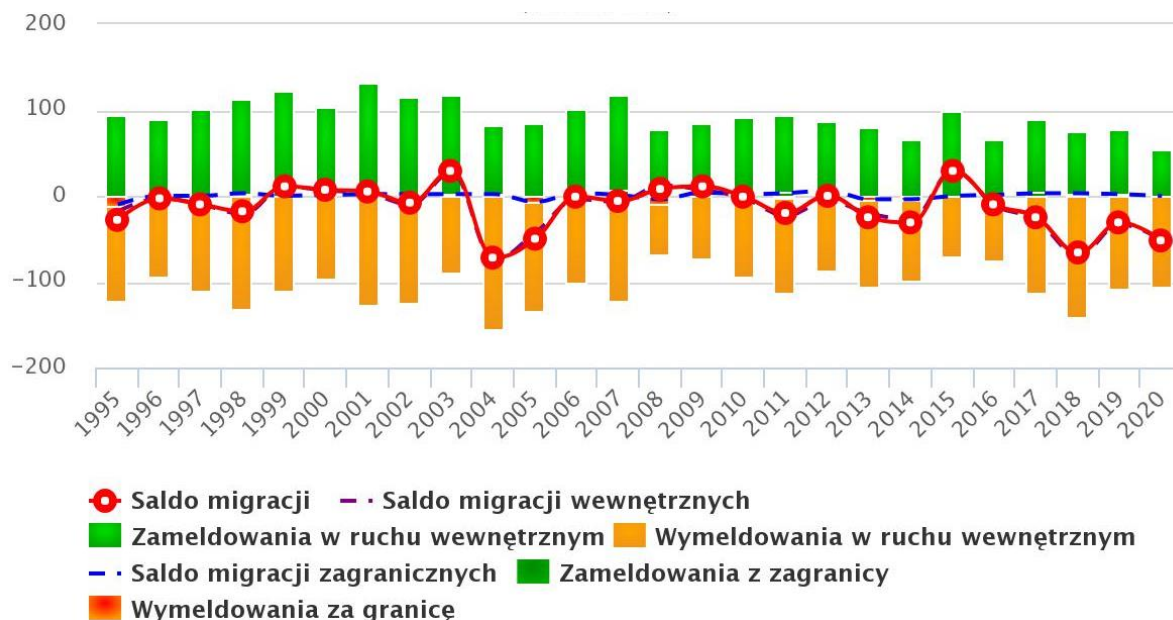
Tabela 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w Gminie Baranów Sandomierski w latach 2015-2020

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zameldowania w ruchu wewnętrznym						
Ogółem	100	65	85	72	75	54
Mężczyźni	50	34	32	35	37	29
Kobiety	50	31	53	37	38	23
Zameldowania z zagranicy						
Ogółem	0	1	4	3	2	1
Mężczyźni	0	0	3	3	2	1
Kobiety	0	1	1	0	0	0
Wymeldowania w ruchu wewnętrznym						
Ogółem	71	76	113	141	108	106
Mężczyźni	28	35	53	63	52	58
Kobiety	43	41	60	78	56	48
Wymeldowania za granicę						
Ogółem	0	0	1	0	0	1
Mężczyźni	0	0	0	0	0	1
Kobiety	0	0	1	0	0	0
Saldo migracji wewnętrznych						
Ogółem	29	-11	-28	-69	-33	-52
Mężczyźni	22	-1	-21	-28	-15	-29
Kobiety	7	-10	-7	-41	-18	-23
Saldo migracji zagranicznych						
Ogółem	0	1	3	3	2	0
Mężczyźni	0	0	3	3	2	0
Kobiety	0	1	0	0	0	0

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

W 2020 roku zarejestrowano 54 zameldowań w ruchu wewnętrznym (29 mężczyzn; 23 kobiety), oraz 106 wymeldowania (58 mężczyzn; 48 kobiet), w wyniku czego saldo migracji dla Baranowa Sandomierskiego wynosiło – 52⁵.

Wykres 5. Migracje na pobyt stały w latach 1995-2020 w gminie Baranów Sandomierski

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

2.2 Rynek pracy

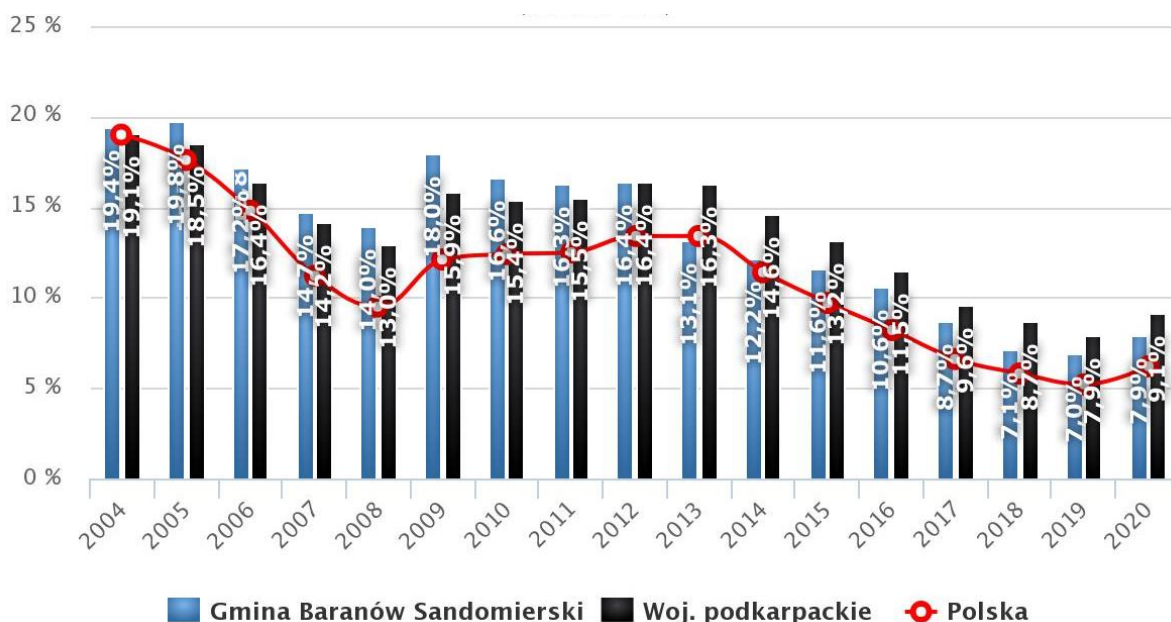
W gminie Baranów Sandomierski w 2020 roku na 1 000 mieszkańców pracowało 112 osób, z tego 50,0% wszystkich pracujących ogółem stanowiły kobiety, a kolejne 50,0 % mężczyźni. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa podkarpackiego (217 osób) oraz wartości dla Polski (252 osoby). Bezrobocie w 2020 roku wynosiło 7,99 %, w tym 9,0 % wśród kobiet i 7,0 % wśród mężczyzn. Odsetek ten jest mniejszy od stopy bezrobocia dla województwa podkarpackiego (9,1%) oraz nieco większy od stopy bezrobocia dla całej Polski (6,2%).

W 2020 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Baranów Sandomierski wyniosło 4 724,20 PLN, co odpowiada 85,5% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Baranów Sandomierski 994 osób wyjeżdżało do pracy do

⁵ Przytoczone dane GUS nie pozwalają na ocenę migracji wewnętrznych i zagranicznych na terenie poszczególnych sołectw i miasta Baranów Sandomierski, stąd w dalszej części opracowania posłużono się uszczegółowionymi danymi dotyczącymi faktycznej liczby mieszkańców miasta Baranów Sandomierski i poszczególnych sołectw, dostarczonymi przez Urząd Gminy Baranów Sandomierski.

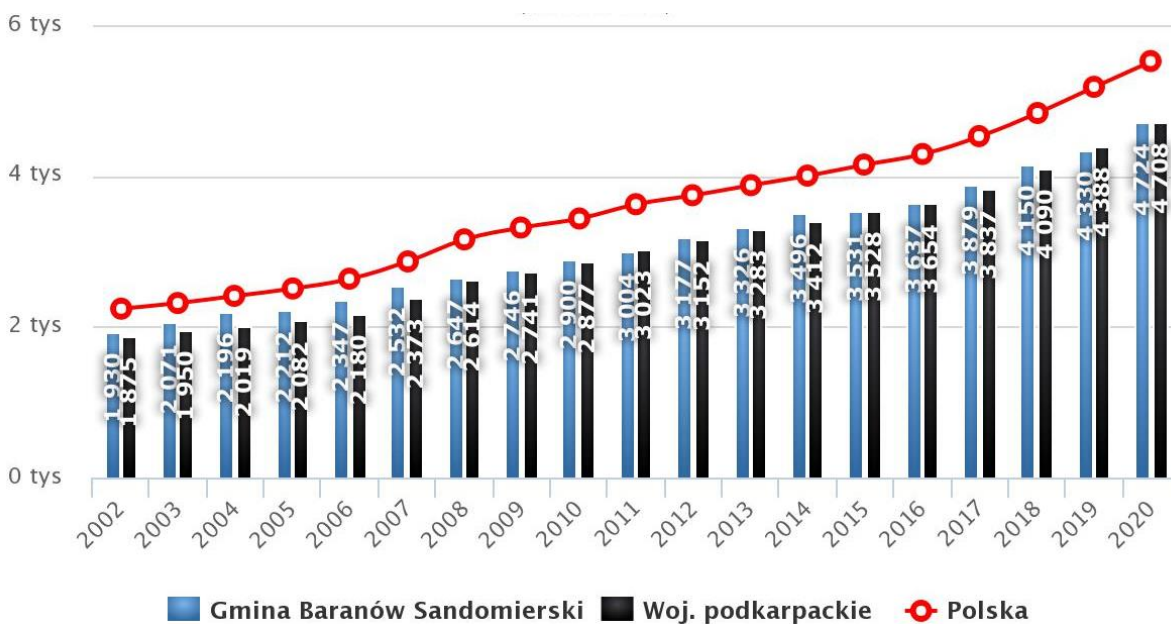
innych gmin, a 375 pracujących przyjeżdżało do pracy spoza gminy, na skutek czego saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy w 2020 roku było ujemne i wyniosło: -619.

Wykres 6. Szacunkowa stopa bezrobocia zarejestrowanego w gminie Baranów Sandomierski w latach 2004-2020

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS..

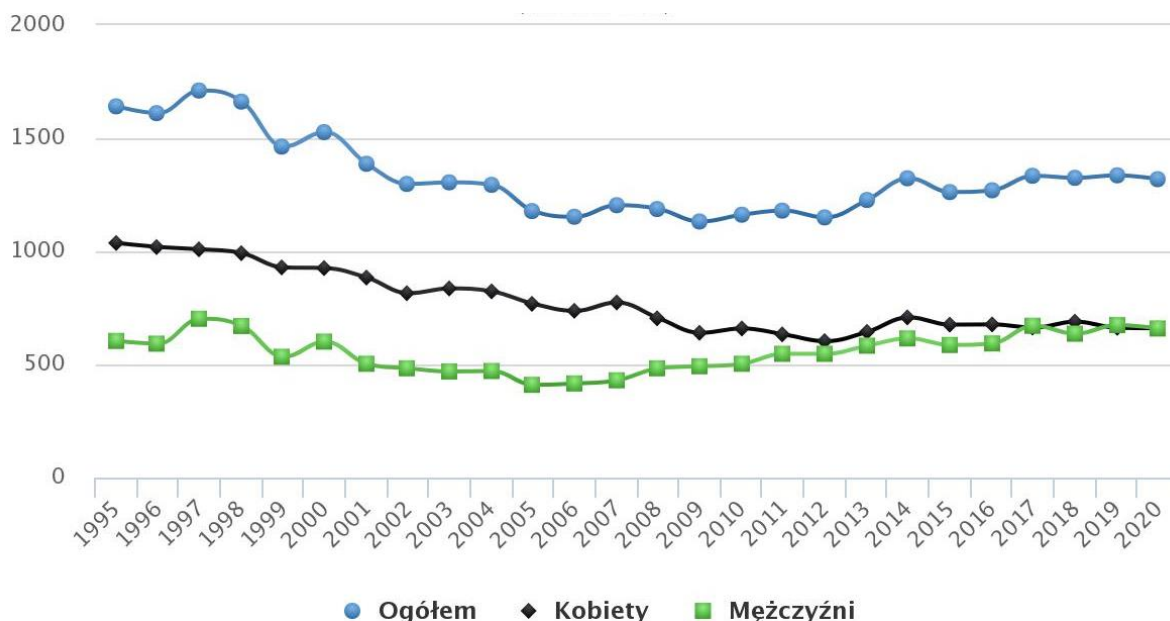
Wykres 7. Przeciętne wynagrodzenie brutto (PLN) w Baranowie Sandomierskim w latach 2002-2020

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

42,5 % aktywnych zawodowo mieszkańców gminy pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 36,2 % – w przemyśle i budownictwie, 7,7 % – w sektorze usługowym oraz 0,5 % – w sektorze działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz obsługi rynku nieruchomości. Ogółem pracujących w gminie w 2020 roku było 1 319 osób, w tym 660 kobiet i 659 mężczyzn.

Wykres 8. Liczba pracujących według płci w gminie Baranów Sandomierski w latach 1995-2020

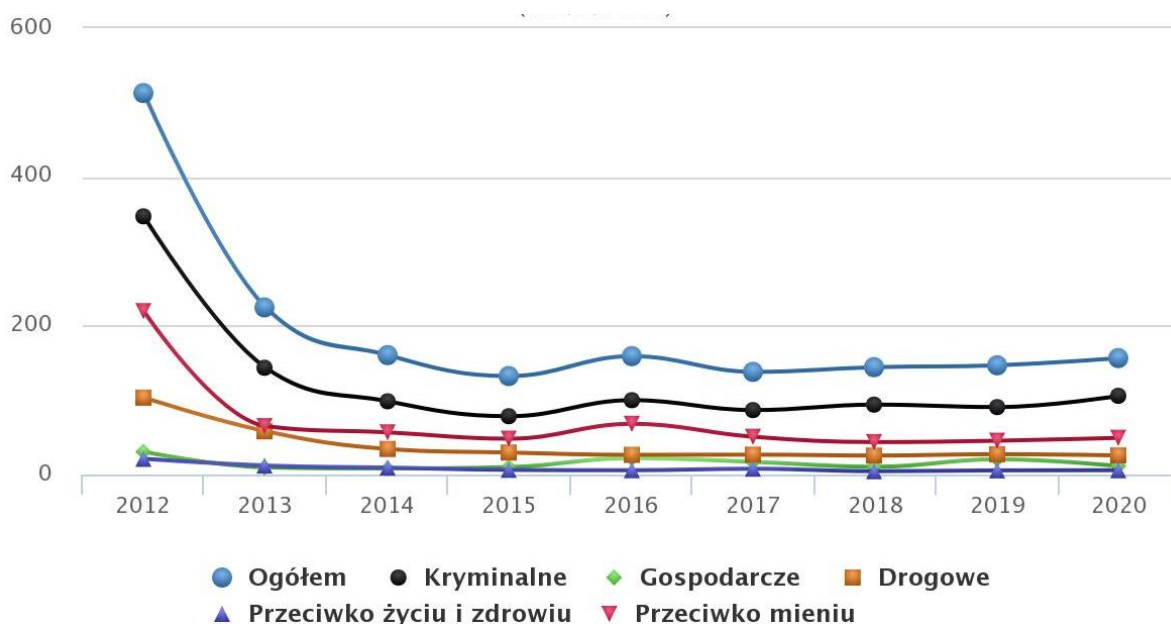
Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

2.3 Przestępczość

W 2020 roku w gminie Baranów Sandomierski stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 157 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 13,26 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa podkarpackiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Baranów Sandomierski wynosi 83,9% i jest nieznacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa podkarpackiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Baranów Sandomierski najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 8,97 (wykrywalność 83%) oraz przeciwko mieniu - 4,18 (wykrywalność 63%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,18 (99%), o charakterze gospodarczym - 0,96 (51%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,49 (92%)⁶.

⁶ Przytoczone dane GUS nie pozwalają na ocenę zjawiska przestępczości na terenie poszczególnych sołectw i miasta Baranów Sandomierski, stąd w dalszej części opracowania posłużono się uszczegółowionymi danymi dotyczącymi miasta Baranów Sandomierski i poszczególnych sołectw, dostarczonymi przez Komendę Powiatową Policji w Tarnobrzegu.

Wykres 9. Przestępstwa stwierdzone (oszacowane) w gminie Baranów Sandomierski w latach 2012-2020

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

2.4 Finanse publiczne

W 2020 roku suma wydatków z budżetu gminy Baranów Sandomierski wyniosła 67,6 mln złotych, co daje 5,7 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to spadek wydatków o 6,6% w porównaniu do roku 2019. Największa część budżetu gminy Baranów Sandomierski – 28,5% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo (20,8%) oraz na Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (5,8%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 20,8 mln złotych, czyli 30,8% wydatków ogółem.

Suma dochodów do budżetu gminy Baranów Sandomierski wyniosła w 2020 roku 69,4 mln złotych, co daje 5,9 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 1,9% w porównaniu do roku 2019. Największa część dochodów wygenerował Dział 758 - Różne rozliczenia (35,3%). Duża część wpływów pochodzi z Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (18,1%) oraz z Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo (8,2%). W budżecie gminy Baranów Sandomierski wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 594 złotych na mieszkańca (10,1%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 10,0 złotych na mieszkańca (0,2%).

2.5 Edukacja

Gmina Baranów Sandomierski prowadzi 5 przedszkoli publicznych, 1 oddział przedszkolny szkoły podstawowej funkcjonującej w Szkole Filialnej i 5 ośmioklasowych szkół podstawowych.

1) Zespół Szkół i Placówek w Baranowie Sandomierskim:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego;
- Publiczne Przedszkole;
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe.

2) Zespół Szkół w Skopaniu:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II;
- Publiczne Przedszkole.

3) Zespół Szkół w Woli Baranowskiej:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Gen. Władysława Sikorskiego;
- Szkoła Filialna im. Św. Jadwigi Królowej w Durdach 1
- Publiczne Przedszkole
- Oddział przedszkolny przy Szkole Filialnej w Durdach

4) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ślęzakach:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego;
- Publiczne Przedszkole.

5) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dąbrowicy:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich;
- Publiczne Przedszkole.

Ponadto, na terenie Gminy znajduje się placówka niepubliczna tj. Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP NP pw. Św. Anny w Baranowie Sandomierskim.

W szkołach odbywają się zajęcia pozalekcyjne, takie jak:

- kółka przedmiotowe;
- zespoły muzyczne;
- kółka szachowe;
- zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze;
- zajęcia rekreacyjno – sportowe.

W 2020 roku w 51 oddziałach szkół podstawowych uczyło się 772 uczniów, a w 17 oddziałach przedszkolnych – 341 dzieci. łącznie w szkołach i przedszkolach w roku szkolnym 2019/2020 zatrudnionych było w pełnym wymiarze 131 nauczycieli, a w niepełnym – 32⁷.

⁷ Dane na podstawie Raportu o stanie Miasta i Gminy Baranów Sandomierski za 2020 rok.

2.6 Turystyka

O powstaniu i rozwoju Baranowa Sandomierskiego zdecydowało przede wszystkim korzystne położenie komunikacyjne obok brodu na Wiśle. Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z roku 1135. Baranów Sandomierski ze względu na swoje położenie jest doskonałą bazą wypadową do zwiedzania zabytków południowo-wschodniej Polski: Sandomierza, Łańcuta, Zamościa, Kopalni Soli w Wieliczce, ruin Zamku Krzyżtopór w Ujeździe. Gmina położona jest w najbardziej wysuniętej na północ i najniższej części Kotliny Sandomierskiej, w obszarze tarnobrzeskim. W północnej części gminy Baranów Sandomierski dominującym elementem krajobrazowym jest szeroka dolina Wisły i dolny brzeg Sanu. Rozległą dolinę rzeki wypełniają pola uprawne, łąki i pastwiska. Największą atrakcją w gminie jest późnorenesansowy zamek, zwany „Małym Wawelem”. Innymi atrakcjami, które również korzystnie wpływają na walory turystyczne gminy, są m.in. liczne zabytkowe kapliczki oraz pomniki przyrody, malownicza i bardzo specyficzna kępa nadwiślańska wraz ze swoimi atrakcjami: niepowtarzalną przyrodą, jedynymi w swoim rodzaju roślinami i zwierzętami, czy zrehabilitowane żwałowisko ziemi z pobliskiej kopalni siarki, z wyjątkowym siedliskiem rzadkich drzew i krzewów, licznymi stawami rybnymi, siecią dróg i ścieżek, punktami widokowymi.

Obiekty i zespoły zabytkowe w Baranowie Sandomierskim znajdują się na lokalnych szlakach turystycznych:

- Szlak nr 7 – Zielony: Majdan Królewski (PKS), Huta Komorowska, Poręby Dębskie, Nowa Dęba, Rozalin, Ślężaki, Dąbrowica, Skopanie, Baranów Sandomierski;
- Trasa piesza nr 2 z Opatowa do Baranowa Sandomierskiego przez Klimontów, Sandomierz, Tarnobrzeg oraz Szlak Kulturowy;
- Trasa piesza nr 4 – „Szlak Rezydencji Pałacowych i Muzeów”: Sandomierz, Tarnobrzeg, Baranów Sandomierski, Kamionka, Sędziszów Małopolski, Rzeszów, Łańcut;
- Szlak wodny „Szlak Wisły” rozpoczynający się na rzece w Woli Zdakowskiej – przystań na rzece Wisłoce lub Połāncu na rzece Czarna przez Baranów Sandomierski (możliwość zabezpieczenia sprzętu pływającego), Tarnobrzeg, Sandomierz (zwiedzanie miasta) do Zawichostu i Annopola;
- Trasa objazdowa „Śladami Renesansu”: Czarnolas - Puławy - Kazimierz Dolny - Nałęczów - Kozłówka - Lublin - Zamość - Sandomierz - Baranów Sandomierski.

Turystyczne obiekty noclegowe według rodzajów (na podstawie danych GUS z 2020 roku), to 1 hotel, 1 inny obiekt hotelowy, 1 szkolne schronisko młodzieżowe, 1 zespół domków turystycznych, 1 pokój gościnny i 2 kwatery agroturystyczne⁸.

2.7 Kultura i sport

⁸ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Baranow_Sandomierski#kultura-rekreacja-i-noclegi

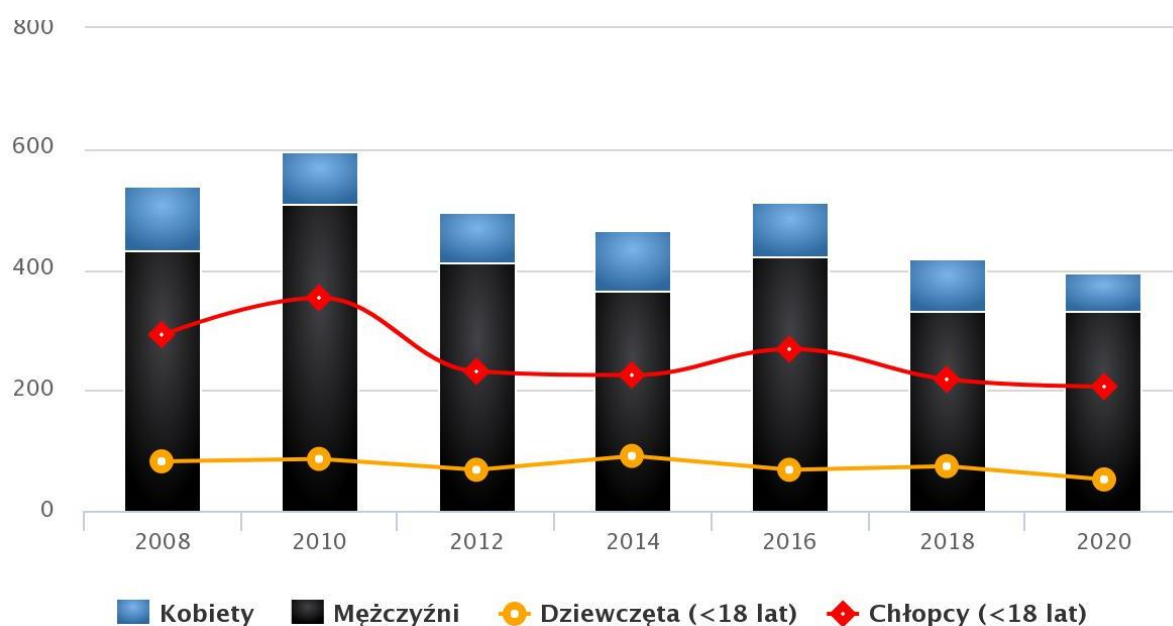
Na terenie gminy Baranów Sandomierski w 2020 roku funkcjonowało 5 klubów sportowych:

- Klub Sportowy „Wisła” Baranów Sandomierski
- Klub Sportowy „Wisan” Skopanie
- Klub Sportowy „Lasowiak” Wola Baranowska
- Klub Sportowy „Kolejarz” Knapy
- Ludowy Zespół Sportowy „Strzelec” Dąbrowica

W sierpniu 2020 roku w Baranowie Sandomierskim powstała Gminna Akademia Sportu, której głównym celem jest odkrywanie i stymulowanie młodych talentów sportowych.

Według danych GUS w 2020 roku w klubach sportowych ćwiczyło łącznie 396 osób, dwa lata wcześniej – 417 osób, a w 2016 roku – 512 osób.

Wykres 10. Ćwiczący w klubach sportowych w gminie Baranów Sandomierski w latach 2008-2020

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

Według danych GUS w 2020 roku zorganizowano 109 imprez kulturalnych, w których wzięło udział 5 830 uczestników. Rok wcześniej było to 143 imprezy z 14 086 uczestnikami. Zmniejszona liczba wydarzeń kulturalnych w 2020 roku miała oczywiście związek z obostrzeniami spowodowanymi przez rozprzestrzenianie się COVID-19.

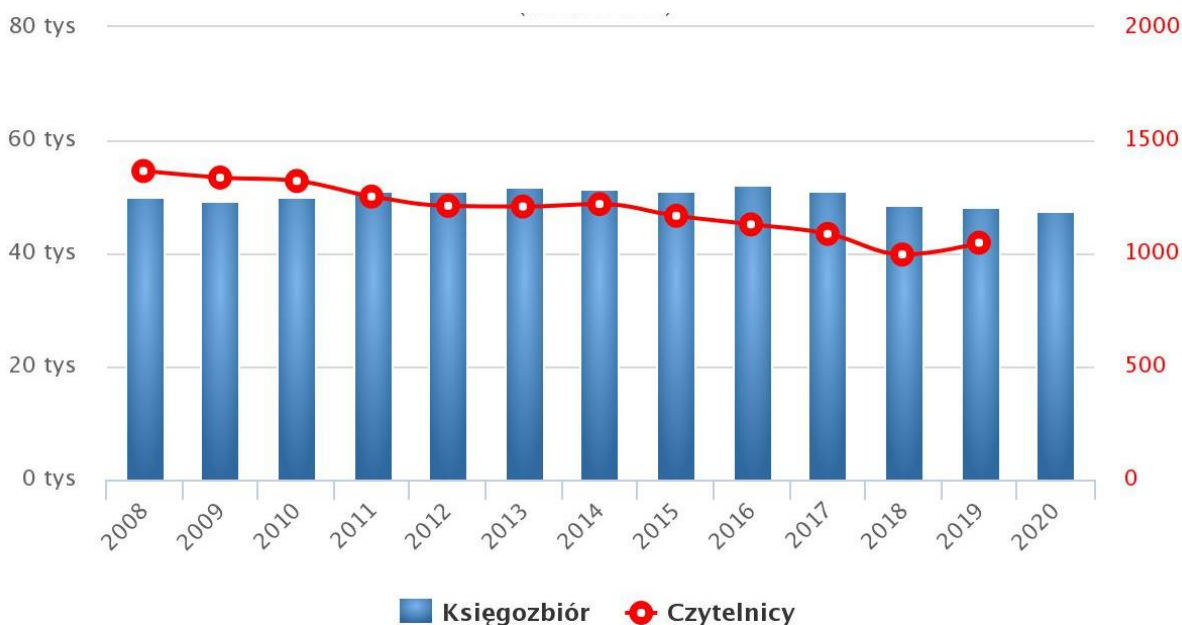
Wykres 11. Imprezy organizowane przez domy kultury oraz ich uczestnicy w latach 2011-2020

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

Według danych GUS z 2020 w gminie Baranów Sandomierski działały 4 biblioteki i filie publiczne posiadające księgozbiór liczący 47 675 wolumenów. We wszystkich placówkach zatrudnionych było 5 pracowników. Dla porównania w 2008 roku działały 4 biblioteki i filie posiadające księgozbiór liczący 49 831 wolumenów. Na przestrzeni analizowanych lat obserwuje się malejącą liczbę czytelników bibliotek.

Wykres 12. Biblioteki publiczne – księgozbiór i czytelnicy w latach 2008-2020

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

2.8 Ochrona środowiska

Jednym ze strategicznych celów Gminy Baranów Sandomierski jest ochrona środowiska, co wiąże się ze zrównoważonym wykorzystywaniem zasobów naturalnych i poprawą efektywności energetycznej. W tym celu działania ukierunkowano przede wszystkim na edukację prozdrowotną i ekologiczną mieszkańców gminy oraz uświadamianie im problemów związanych między innymi z zanieczyszczeniem powietrza, wynikającym ze spalania odpadów (tzw. niska emisja). Gmina wspiera także inicjatywy i działania ekologiczne mające między innymi na celu propagowanie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, tj. kolektory słoneczne czy przydomowe oczyszczalnie ścieków. Działania gminy ukierunkowano również na ograniczeniu emisji ze środków transportu poprzez modernizację układu komunikacyjnego, uporządkowanie gospodarki odpadowej oraz rekultywację i rewitalizację zdegradowanych terenów przemysłowych.

Gmina skanalizowana jest jedynie w niewielkim stopniu. Wchodzące w skład gminy sołectwa są bardzo rozproszone – zwłaszcza w południowej i południowo-wschodniej części. Odległości pomiędzy sąsiadującymi sołectwami wynoszą od kilku do kilkunastu kilometrów. Tak duże rozproszenie skupisk zabudowy mieszkaniowej utrudnia na tych terenach budowanie zbiorczych sieci kanalizacyjnych.

Na terenie gminy działają cztery oczyszczalnie ścieków:

- mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Baranowie Sandomierskim, do której dopływają również ścieki z sołectwa Suchorzów;
- biologiczna oczyszczalnia ścieków w Dąbrowicy;
- kontenerowa oczyszczalnia ścieków w Knapach;
- mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków sanitarno-przemysłowych w Skopaniu, której właścicielem jest Fabryka Firanek Wisan S.A.

Liczba przydomowych oczyszczalni w gminie jest niewielka, dlatego też powstające w nieskanalizowanej jej części ścieki bytowe gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych. Tylko niewielka ich część wywożona jest taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków. Znaczna ilość nieoczyszczonych ścieków odprowadzana jest bezpośrednio do gruntu lub rowów melioracyjnych. Jest to działanie bardzo szkodliwe dla ludzi i środowiska, jednak gmina stara się jak najszybciej wyeliminować je poprzez kolejne inwestycje wodociągowo-kanalizacyjne oraz zachęcanie mieszkańców do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków poza aglomeracją Baranów Sandomierski.

Tabela 3. Odpady (zebrane i zmieszane) oraz zbiorniki bezodpływowe i oczyszczalnie przydomowe w gminie Baranów Sandomierski w latach 2010-2020

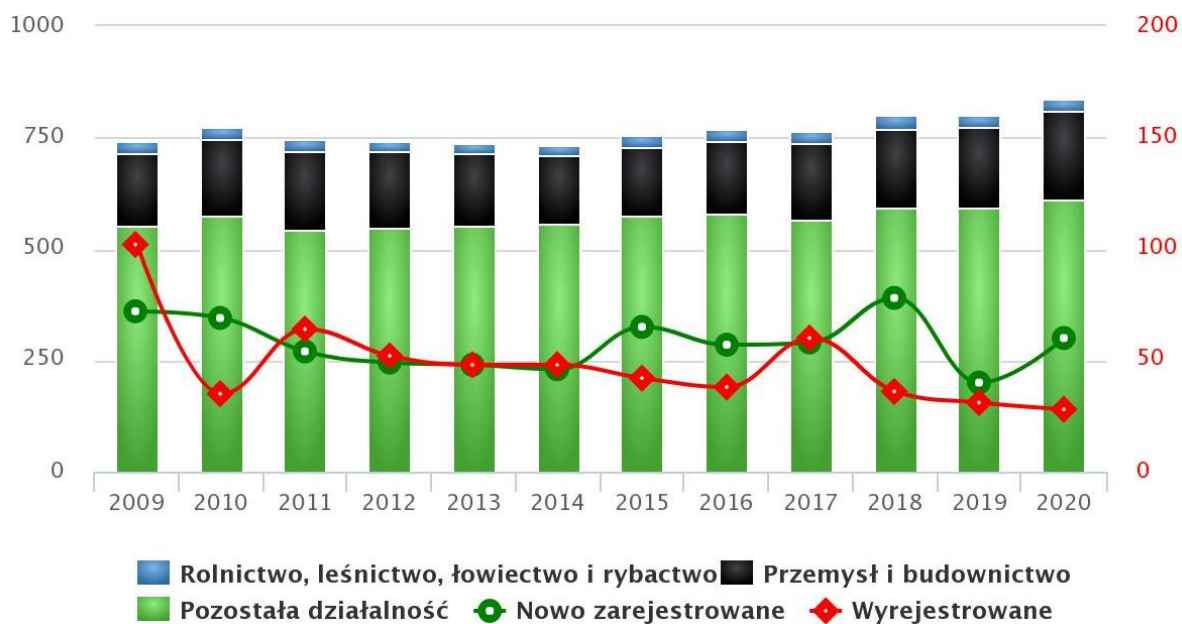
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku (w tonach)	-	-	-	-	-	-	-	416,3	451,3	338,5	675,1
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku (w tonach)	1293,3	1383,4	1161,8	927,7	1000,2	1044,8	997,0	940,2	916,1	710,9	1103,8
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku (kg/na 1 mszk)	106,0	113,4	95,4	76,8	83,1	87,0	82,9	78,5	76,8	59,8	93,5
Zbiorniki bezodpływowe	982	982	982	982	356	371	357	375	379	391	318
Oczyszczalnie przydomowe	3	3	3	3	38	39	41	49	54	54	53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.9 Podmioty gospodarcze

Gmina Baranów Sandomierski ma charakter rolno-przemysłowy. W roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 835 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 658 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 60 nowych podmiotów, a 28 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2020 najwięcej (78) podmiotów zarejestrowano w roku 2018, a najmniej (40) w roku 2019. W tym samym okresie najwięcej (102) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 roku, najmniej (28) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2020 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Baranów Sandomierski najwięcej (45) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (811) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0-9 pracowników. 3,2% (27) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 23,5% (196) podmiotów, a 73,3% (612) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Baranów Sandomierski najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (27,1%) oraz Transport i gospodarka magazynowa (16,1%).

Wykres 13. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2009-2020

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

Jak wynika z Raportu o stanie Miasta i Gminy Baranów Sandomierski, w 2020 roku do Urzędu Miasta i Gminy wpłynęło od przedsiębiorców:

- 25 wniosków o dokonanie wpisu do CEIDG
- 169 wniosków w sprawie zmiany wpisu do CEIDG
- 30 wniosków o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej
- 16 wniosków o wznowienie działalności gospodarczej
- 23 wnioski o wykreślenie przedsiębiorcy z CEIDG

W 2020 roku na terenie gminy funkcjonowały 33 punkty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych, tj. sklepy i lokale gastronomiczne. Burmistrz wydał 26 decyzji zezwalających na sprzedaż napojów alkoholowych

2.10 Infrastruktura transportowa

Przez Gminę Baranów Sandomierski przebiegają:

1. Drogi wojewódzkie:

- nr 872 relacji Baranów Sandomierski – Majdan Królewski -Nisko,
- nr 985 relacji Tarnobrzeg – Baranów Sandomierski – Mielec – Dębica.

2. Drogi powiatowe:

- 1113R relacji Stale – Chmielów – Dąbrowica,
- 1117R relacji Tarnowska Wola – Wola Baranowska,
- 1118R relacji Padew Narodowa – Wola Baranowska – Ślężaki,
- 1119R relacji Durdy – Marki – Józefów,
- 1120R dojazd do stacji kolejowej Skopanie,
- 1121R relacji Suchorzów – Gawłuszowice,
- 1122R relacji Dymitrów Duży – Dymitrów Mały,
- 1123R relacji Dymitrów Duży – Domacyny Wielkie,
- 1124R relacji Knapy – Zachwiejów – Zarównie,
- 2401R relacji Komorów – Huta Komorowska – Koniecpól.

3. Drogi gminne: na terenie Miasta Baranów Sandomierski znajduje się 5 km dróg gminnych klasy L (drogi lokalne), natomiast na terenie całej Gminy znajduje się 58 km dróg gminnych klasy L (drogi lokalne) oraz 104 km dróg gminnych klasy D (drogi dojazdowe).

Komunikacja autobusowa z oddalonym o ok. 17 km Tarnobrzegiem jest stosunkowo dobra. Główne kierunki komunikacji PKS, prywatnych linii przewozowych to: Tarnobrzeg – Baranów Sandomierski – Mielec oraz Baranów Sandomierski – Dąbrowica – Nowa Dęba. Brak bezpośredniego połączenia PKS z Rzeszowem, czyli stolicą województwa, jest znaczącym problemem dla mieszkańców gminy. Jednym z kluczowych problemów gminy jest brak chodników wzdłuż ważnych szlaków komunikacyjnych (dróg wojewódzkich i powiatowych), co znacznie obniża poziom bezpieczeństwa w ruchu samochodowym i pieszym.

Ponadto przez teren Gminy Baranów Sandomierski przebiegają szlaki kolejowe o znaczeniu krajowym. Należą do nich: linia kolejowa nr 25 oraz linia hutniczo-szerokotorowa LHS. Linia kolejowa L25, której podkarpacki odcinek biegnie z Dębicy do Stalowej Woli i Sandomierza w województwie Świętokrzyskim, przecina Gminę Baranów Sandomierski w miejscowościach Skopanie i Dąbrowica, gdzie znajdują się przystanki osobowe dla tej linii. Aktualnie ruch towarowy na linii jest ograniczony, a pasażerski zawieszony.

2.11 Infrastruktura komunalna i zasoby mieszkaniowe

W Raporcie o stanie Miasta i Gminy Baranów Sandomierski za 2020 rok wskazuje się, że własnością gminy są 83 budynki użyteczności publicznej. Do najważniejszych z nich należą:

- budynek biurowy Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim (wraz z agencją Poczty Polskiej);
- szalety miejskie w Baranowie Sandomierskim;
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Baranowie Sandomierskim;
- Środowiskowy Dom Kultury w Skopaniu;
- domy ludowe w: Woli Baranowskiej, Dymitrowie Dużym, Dąbrowicy, Suchorzowie, Skopaniu, Ślęzakach, Knapach;
- remizy ochotniczych straży pożarnych w: Ślęzakach, Markach, Kaczakach, Suchorzowie, Dymitrowie Małym, Dymitrowie Dużym, Baranowie Sandomierskim, Knapach, Woli Baranowskiej, Dąbrowicy, Siedleszczanach, Skopaniu, Durdach;
- budynki gospodarcze w Skopaniu, Dąbrowicy, Ślęzakach i Dymitrowie Małym;
- budynki Ośrodków Zdrowia w Woli Baranowskiej i Ślęzakach oraz budynek Przychodni w Baranowie Sandomierskim;
- Centrum Rekreacji w Durdach; powinno być Centrum Rekreacji w Durdach
- świetlice wiejskie w Markach, Skopaniu; Dymitrowie Dużym dodać w Dymitrowie Dużym
- Agronomówka ul. Ks. J. Popiełuszki w Skopaniu;
- Parafialny Klub Sportowy „Wisła” w Skopaniu, Klub Sportowy „Lasowiak” w Woli Baranowskiej, Klub Sportowy „Kolejarz” w Knapach, Ludowy Zespół Sportowy „Strzelec” w Dąbrowicy
- Hala Sportowa w Skopaniu

Gmina Baranów Sandomierski realizuje swoje zadania komunalne poprzez następujące jednostki podległe:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Baranowie Sandomierskim;
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Knapach;
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Baranowie Sandomierskim;
- Gminny Zakład Użyteczności Publicznej w Baranowie Sandomierskim;
- Zespół Szkół i Placówek w Baranowie Sandomierskim;
- Zespół Szkół w Skopaniu;
- Zespół Szkół w Woli Baranowskiej;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dąbrowicy;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ślęzakach;
- Filia Szkoły Podstawowej w Durdach

Jeśli chodzi o komunalne zasoby mieszkaniowe, można do nich zaliczyć następujące obiekty:

- lokale od 1 do 7A przy ul. Zamkowej nr 23 w Baranowie Sandomierskim;
- lokale od 1 do 5 przy ul. Zamkowej nr 25 w Baranowie Sandomierskim;
- lokale od 1 do 7 przy ul. Zamkowej nr 27 w Baranowie Sandomierskim;
- ~~lokal przy ul. Rynek 17 w Baranowie Sandomierskim;~~
- ~~lokale od 1 do 5 pod adresem: Ślęzaki nr 73;~~
- lokale 1 i 2 pod adresem: Ślęzaki nr 34;

- lokale 1 i 2 pod adresem: Ślęzaki nr 74;
- ~~lokal 1 i 2 pod adresem: Dąbrowica nr 78;~~
- lokale od 1 do 5 pod adresem: Dąbrowica nr 230;
- lokal pod adresem: Dąbrowica nr 203;
- lokal pod adresem: Dymitrów Duży nr 26;
- lokale od 1 do 4 pod adresem: Dymitrów Mały nr 47;
- lokale od 1 i 2 przy ul. Szkolnej nr 4A w Woli Baranowskiej;
- ~~lokal przy ul. Wschodniej nr 1 w Woli Baranowskiej;~~
- ~~lokal pod adresem: Wola Baranowska 1;~~
- lokal pod adresem: Durdy 1;
- lokal przy ul. K. Wyszyńskiego nr 1 w Skopaniu.

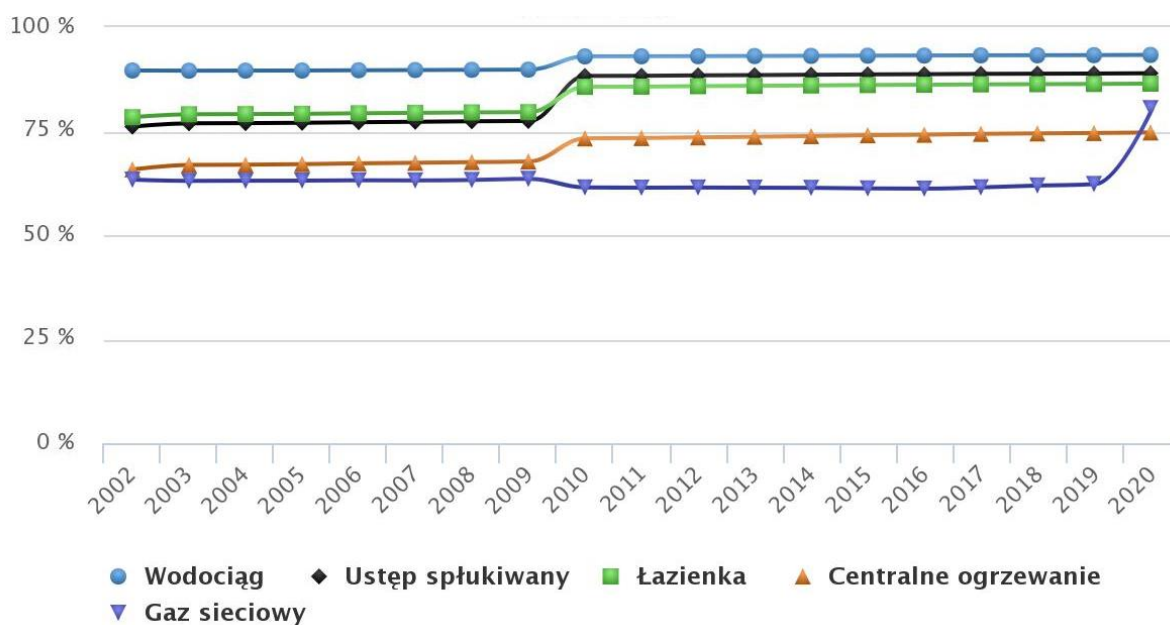
Ogółem Gmina Baranów Sandomierski dysponuje 41 lokalami komunalnymi. Największe natężenie mieszkaniowej infrastruktury komunalnej występuje w Baranowie Sandomierskim. ~~Są to obiekty, które w większości wymagają remontów, stąd uznano je za zdegradowane. Gmina Baranów Sandomierski nie dysponuje mieszkaniami socjalnymi.~~

Jak wynika z danych GUS W 2020 roku w gminie Baranów Sandomierski oddano do użytku 19 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 1,61 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa podkarpackiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Baranów Sandomierski to 3 680 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 313 mieszkań. Jest to wartość nieznacznie mniejsza od wartości dla województwa podkarpackiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 100% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Baranów Sandomierski to 5,37 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa podkarpackiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku w gminie Baranów Sandomierski to 141,90 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa podkarpackiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 93,32% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 88,91% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 86,41% mieszkań posiada łazienkę, 74,67% korzysta z centralnego ogrzewania, a 80,52% z gazu sieciowego.

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

Wykres 15. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne w latach 2002-2020 w gminie Baranów Sandomierski

Źródło: www.polskawliczbach.pl na podstawie danych GUS.

3 METODYKA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU

REWITALIZACJI ORAZ OPRACOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Zgodnie z *Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* diagnoza służy wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Diagnoza stanowi element wniosku o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, podlega konsultacjom społecznym.

Celem diagnozy jest ustalenie, które części gminy Baranów Sandomierski powinny zostać zakwalifikowane jako obszary zdegradowane lub w stanie kryzysowym, jak również wytypowanie obszarów do rewitalizacji. Stan kryzysowy obszaru oznacza, że na określonym terenie występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym) w powiązaniu z negatywnymi zjawiskami w przynajmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Za obszar rewitalizowany w diagnozie uznano część obszaru zdegradowanego, cechującą się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (przede wszystkim społecznych; z uwzględnieniem pozostałych problemów: gospodarczych, środowiskowych, przestrzennych). Jest to obszar, na którym – z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego – gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizowany może obejmować łącznie tereny o powierzchni nie większej niż 20% powierzchni gminy oraz być zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

W procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego jako szczególnie istotne uwzględniono następujące czynniki:

- a) koncentracja negatywnych zjawisk mierzona liczbą wskaźników odnoszących się do zidentyfikowanych czynników ocenionych negatywnie (pod uwagę brano przede wszystkim zjawiska społeczne, a w dalszej kolejności problemy gospodarcze, funkcjonalno–przestrzenne, techniczne i środowiskowe);
- b) znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego.

Proces diagnozy podzielono na dwa etapy:

- a) **wyznaczenie obszaru zdegradowanego**, za który uznano te obszary gminy, gdzie występuje wysoka koncentracja problemów społecznych, takich jak np. poziom alkoholizmu, bezrobocie

oraz współwystępujących z nimi innych problemów: gospodarczych, środowiskowych, techniczno-infrastrukturalnych itp.;

- b) **wyznaczenie obszaru rewitalizowanego**, za który uznano te obszary gminy, gdzie koncentracja powyższych problemów jest najwyższa, przy założeniu, że obszar rewitalizowany to nie więcej niż 20% powierzchni gminy, zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

W procesie diagnozy wykorzystano następujące źródła danych:

- a) **dane ilościowe** uzyskane od poszczególnych jednostek organizacyjnych gminy oraz instytucji publicznych
- b) **dane jakościowe** uzyskane podczas badania ankietowego z mieszkańcami i przedstawicielami gminy

W ujęciu przestrzennym analizę prowadzono jednopoziomowo:

- a) dokonano agregacji uzyskanych danych, przyjmując **podział administracyjny gminy na 13 obszarów** przyjmujących granice zgodne z granicami okręgów wyborczych występujących w gminie. Następnie dzięki analizie ilościowej zebranych danych wyłoniono obszary, na których dochodzi do kumulacji problemów społecznych, jak również innych powiązanych z nimi problemów tj. gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych. W wyniku tej analizy zdefiniowano obszar zdegradowany.
- b) W ramach drugiego etapu diagnozy wykorzystano zbliżony poziom agregacji danych w oparciu o wyznaczone wcześniej granice obszarów zbliżonych do granic okręgów wyborczych. Dążono do wyznaczenia tych obszarów, gdzie występuje najwyższa koncentracja analizowanych problemów. W oparciu o analizę ilościową występujących na obszarze zdegradowanym problemów społecznych w powiązaniu z problemami gospodarczymi, środowiskowymi i przestrzennymi wyznaczono proponowany obszar rewitalizowany nieprzekraczający 20% powierzchni gminy i zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

W procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego analizowano czynniki (wskaźniki) społeczne wymienione w powiązaniu z innymi czynnikami wymienionymi w poniższych tabelach.

Tabela 4. Wykaz czynników (wskaźników) społecznych analizowanych w procesie diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego na terenie gminy Baranów Sandomierski

CZYNNIKI SPOŁECZNE

- 1) Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 2) Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2019 ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 3) Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 4) Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 5) Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 6) Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 7) Liczba osób pobierających fundusz alimentacyjny, zasiłek rodzinny itp. W 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 8) Liczba osób pobierających dodatek energetyczny, mieszkaniowy w 2019 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 9) Liczba mieszkańców mieszkań komunalnych w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 10) Liczba osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 11) Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 12) Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 13) Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 14) Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta” w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 15) Liczba stwierdzonych przestępstw w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 16) Liczba zgłoszonych interwencji policyjnych w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 17) Liczba przestępstw w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 18) Frekwencja do wyborów do Parlamentu Europejskiego 2019
- 19) Frekwencja w wyborach do Sejmu w 2019
- 20) Frekwencja w wyborach do Senatu w 2019
- 21) Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
- 22) Średnie wyniki ze sprawdzianu ósmoklasisty - j. polski w 2019
- 23) Średnie wyniki ze sprawdzianu ósmoklasisty - matematyka w 2019
- 24) Średnie wyniki ze sprawdzianu ósmoklasisty - j. angielski w 2019

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 5. Wykaz czynników (wskaźników) gospodarczych i funkcjonalno–przestrzennych analizowanych w procesie diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego na terenie gminy Baranów Sandomierski.

CZYNNIKI GOSPODARCZE

1) Liczba wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG w 2019 r. w przeliczeniu na 100 osób 2) Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG w 2019 r. w przeliczeniu na 100 osób 3) Liczba podmiotów gospodarczych skreślonych w 2019 roku z rejestru REGON w przeliczeniu na 100 mieszkańców 4) Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON W 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców 5) Liczba podmiotów gospodarczych skreślonych w 2019 roku z rejestru REGON w przeliczeniu na 100 mieszkańców
CZYNNIKI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE
1) Liczba przystanków w przeliczeniu na 100 mieszkańców 2) Liczba wypadków i kolizji w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 6. Wykaz czynników (wskaźników) technicznych i środowiskowych analizowanych w procesie diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego na terenie gminy Baranów Sandomierski.

CZYNNIKI TECHNICZNE
1) Liczba pustostanów w przeliczeniu na 100 osób 2) Liczba wydanych pozwoleń na budowę w 2019 r. w przeliczeniu na 100 osób 3) Ocena stanu technicznego budynków użyteczności publicznej
CZYNNIKI ŚRODOWISKOWE
1) Poziom tzw. niskiej emisji 2) Poziom zagrożenia hałasem 3) Skala skupisk nielegalnie wyrzucanych śmieci

Źródło: Opracowanie własne.

Dla uzyskania skali porównawczej wszystkie czynniki (poza informacjami nt. średnich wyników na egzaminie ośmioklasisty, frekwencji wyborczej oraz jakościowej oceny stanu technicznego budynków, poziomu niskiej emisji i hałasu oraz skali skupisk nielegalnie wyrzucanych śmieci) analizowano w przeliczeniu na wskaźniki odnoszące się do 100 mieszkańców, porównując je następnie z przeciętną wartością danego wskaźnika na poziomie gminy. W ocenie czynników zastosowano następujące miary:

- powyżej średniej w gminie;
- na poziomie średniej w gminie;
- poniżej średniej w gminie.

Na etapie opracowywania diagnozy obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego prowadzone były działania partycypacyjne i konsultacje społeczne mające na celu włączenie jak najszerszego grona mieszkańców w prace nad diagnozą oraz doprecyzowanie granic obszaru rewitalizowanego. Działania

te pozwoliły w sposób racjonalny i spójny wyłonić obszar zdegradowany i obszar rewitalizowany na terenie gminy Baranów Sandomierski, jak też opracować jego pogłębioną diagnozę.

4 WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO NA TERENIE GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI

Ten etap diagnozy zmierzał do wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie gminy Baranów Sandomierki poprzez zidentyfikowanie obszarów, na których występują problemy społeczne (np. bezrobocie, korzystanie z pomocy społecznej), w powiązaniu z problemami środowiskowymi oraz gospodarczymi (np. poziom przedsiębiorczości lokalnej) i techniczno-infrastrukturalnymi. Analizę przeprowadzono w ujęciu przestrzennym, dokonując agregacji danych oraz przyjmując podział gminy na 13 jednorodnych obszarów, których granice są zbliżone do granic okręgów wyborczych wyznaczonych w Baranowie Sandomierskim.

Tabela 7. Liczba mieszkańców w analizowanych jednostkach przestrzennych gminy Baranów Sandomierski oraz powierzchnia obszarów

Obszar	Nazwa	Liczba mieszkańców	Powierzchnia (ha)
1	Baranów Sandomierski	1 510	917
2	Skopanie	2 722	785
3	Marki	345	327
4	Wola Baranowska	2 148	1 344
5	Suchorzów	587	749
6	Dąbrowica	1 209	1 286
7	Durdy	728	2 589
8	Dymitrów Duży	349	495
9	Dymitrów Mały	302	465
10	Kaczaki	621	990
11	Knapy	603	736
12	Siedleszczany	292	330
13	Ślężaki	669	1 173
RAZEM		12 085	12 186

Źródło: Opracowanie własne.

Występowanie zjawisk kryzysowych – głównie w sferze społecznej, jak również w sferach przestrzeni, gospodarki i środowiska – stanowi podstawę dla delimitacji obszarów zdegradowanych w gminie. Miejsca szczególnej koncentracji wyżej wymienionych zjawisk determinują z kolei potrzeby rewitalizacyjne, a tym samym są bazą dla delimitacji obszaru rewitalizowanego. To na tym obszarze konieczne jest podjęcie skoncentrowanych i wycelowanych działań, które przyczynią się do rozwiązania stwierdzonych problemów, wpłyną korzystnie na poprawę jakości życia mieszkańców.

Poniżej przedstawiono wybrane problemy społeczne oraz pozostałe problemy zidentyfikowane na terenie gminy Baranów Sandomierski. Wszystkie analizowane czynniki ujęto w tabelach.

4.1 Sfera społeczna

W polityce rewitalizacyjnej miast i gmin mocno akcentowane jest ukierunkowanie na wszelkie zjawiska i problemy społeczne mieszkańców. Ze względu na kompleksowość procesów rewitalizacyjnych głównie dąży się do odnowienia społecznego potencjału osiedli, dzielnic i sąsiedztwa, przez co miejscowe społeczności mają szansę na integrację z szerszym środowiskiem. Dlatego bardzo ważne jest zidentyfikowanie problemów w sferze społecznej, które dotyczą określone społeczności lokalne oraz różne grupy interesariuszy mieszkańców lub użytkowników danego obszaru. To właśnie społeczność jest fundamentem zmian i najważniejszym czynnikiem sukcesu w procesie rewitalizacji, stąd jej problemy i potrzeby w obszarze jakości życia – są kluczowe.

4.1.1 Pomoc społeczna

Tabela 8. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – pomoc społeczna, cz. I.*

Obszar	Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej w 2019	Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z	Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z	Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z	Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu
--------	---	--	--	--	---

	w przeliczeniu na 100 mieszkańców	powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2019 ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców	powodu ubóstwa w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	powodu alkoholizmu w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	4,50	2,05	1,59	0,26	0,60
2	7,05	4,85	1,07	0,00	0,44
3	8,41	8,41	2,32	0,00	3,48
4	3,07	1,82	1,26	0,09	0,14
5	7,67	6,13	2,21	0,17	0,34
6	8,27	4,96	2,40	0,25	1,08
7	10,16	7,01	5,36	1,10	0,82
8	7,74	6,02	3,44	0,00	0,00
9	7,62	1,99	1,99	0,00	0,00
10	14,17	9,82	4,83	0,00	0,81
11	5,80	1,99	3,98	1,16	1,00
12	5,48	3,42	1,37	0,00	0,00
13	8,82	5,23	2,99	0,60	0,60
Średnia	6,80	4,33	2,19	0,24	0,60

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Baranowie Sandomierskim

Tabela 9. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – pomoc społeczna, cz. II.*

Obszar	Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających świadczeń z pomocy społecznej w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających fundusz alimentacyjny, zasiłek rodzinny itp. W 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających dodatek energetyczny, mieszkaniowy w 2019 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba mieszkańców mieszkań komunalnych w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	0,73	0,86	0,26	3,71
2	1,98	0,44	0,99	0,15
3	2,90	0,87	0,00	0,00
4	0,70	0,47	0,00	0,33
5	0,85	0,85	0,00	0,00
6	2,40	0,66	0,08	1,82
7	4,40	0,41	0,00	0,00
8	3,15	1,72	0,00	1,15
9	1,99	0,99	0,00	0,00
10	5,48	0,64	0,00	0,00
11	1,82	0,17	0,00	0,00
12	3,77	0,00	0,00	0,00
13	4,04	0,30	0,00	1,35
Średnia	2,12	0,58	0,26	0,84

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Baranowie Sandomierskim

Jednym z analizowanych powyżej wskaźników jest liczba osób pobierających wsparcie Ośrodka z uwagi na **ubóstwo** w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Negatywne tendencje w obszarze tego wskaźnika odnotowuje się na obszarach o numerach: 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11 i 13. Ubóstwo, to pojęcie, które z jednej strony określa warunki życia jednostki, a z drugiej strony wskazuje na nierówności i

sprzeczności występujące w społeczeństwie. Chociaż nikt nie kwestionuje faktu, że ubóstwo jest zjawiskiem wielowymiarowym, to dla polityki społecznej podstawowe znaczenie ciągle mają informacje dotyczące zasięgu ubóstwa ekonomicznego. Aby skutecznie zapobiegać oraz walczyć ze skutkami ubóstwa niezbędne jest zidentyfikowanie grup ludności najbardziej na nie narażonych. Czynnikiem istotnie decydującym o sytuacji materialnej jednostki i jej rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy. Ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby niewykształcone, bezrobotne i rodziny osób bezrobotnych, a także rodziny, w których obecna jest osoba niepełnosprawna lub w podeszłym wieku. Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Pod pojęciem "podstawowe potrzeby" kryją się poza wyżywieniem takie potrzeby jak: ubranie, opłaty mieszkaniowe, leczenie, uzyskanie wykształcenia. Pierwszą przesłanką, która uprawnia do ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej jest ubóstwo. Zjawisko to ma wiele przyczyn, które nie zawsze da się jasno wyodrębnić. Może ono być wywołane bezrobociem czy niepełnosprawnością, ale także biernością życiową i brakiem odpowiedzialności za siebie i własną rodzinę. Wczesna detekcja tzw. szybkie wykrywanie i docieranie do rodziny czy osób znajdujących się na skraju ubóstwa, a później intensywna praca socjalna przyczynia się do niwelowania zjawiska ubóstwa.

Inny wskaźnik brany pod uwagę w powyższej analizie dotyczy liczby osób objętych wsparciem z powodu **uzależnienia od alkoholu** w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Sytuacja szczególnie niekorzystana w tym obszarze ma miejsce w obszarach 1, 6, 7, 11 i 13. Definicja uzależnienia wg klasyfikacji ICD 10 brzmi: „uzależnieniem nazywamy kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których przyjmowanie substancji lub grupy substancji dominuje nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla pacjenta większą wartość”. Najbardziej popularnym uzależnieniem jest uzależnienie od alkoholu i narkotyków. Nadużywanie alkoholu w Polsce jest ogromnym problemem społecznym. Alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem. Alkoholizm jest częstą przyczyną rozluźnienia więzi rodzinnych, a w konsekwencji rozpadu rodziny. Uzależnienie od alkoholu jest również przyczyną sieroctwa dzieci oraz przestępstw przeciwko członkom rodziny. Należy zaznaczyć, że osoby znajdujące się w takich rodzinach bardzo rzadko zgłaszają się po pomoc do odpowiednich instytucji. Bardzo często pozostają po prostu bierne i poddają się danej sytuacji nie wierząc, że może ona ulec zmianie. Należy również wspomnieć, że bardzo często wraz z uzależnieniem od alkoholu występuje zjawisko przemocy wobec domowników.

Wskaźnik określający liczbę osób pobierających pomoc społeczną z uwagi na **długotrwałą lub ciężką chorobę** w 2019 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców informuje, że negatywne tendencje występują na obszarach o numerach 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10 i 13. Jako osobę długotrwałą lub ciężko chorą

należy uznać osobę, która ze względu na stan zdrowia psychicznego lub fizycznego w czasie określonym lub na stałe bez pomocy osób trzecich nie potrafiącą samodzielnie funkcjonować w społeczeństwie lub wypełnić czynności codziennego życia. Problemy osób chorych dotyczą m.in. płynnego dostępu do specjalistycznych usług medycznych, wysokich kosztów leczenia, podjęcia stałego zatrudnienia, a w skrajnych przypadkach hospitalizacji. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osobom zwalczającym trudności niesione przez długotrwałą lub ciężką chorobę przysługuje im pomoc między innymi w formie: zasiłku okresowego, usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, posiłku, pobytu w mieszkaniu chronionym lub w mieszkaniu w domu pomocy społecznej.

Kolejną przesłanką, która dominuje wśród problemów pomocy społecznej jest **bezzadność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych** i prowadzenia gospodarstwa domowego. Wskaźnik dotyczący liczby osób pobierających pomoc z uwagi na niezaradność opiekuńczo - wychowawczą informuje o problemach występujących głównie w obszarach o numerach 1, 3, 6, 7, 10, 11 i 13. Część osób korzystających z pomocy Ośrodka to osoby, które cechuje niezaradność w opiece i wychowaniu dzieci oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym nieracjonalne dysponowanie budżetem domowym. Dysfunkcjami współistniejącymi w bezzadności są: problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, niedojrzałość emocjonalna rodziców, problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym ujawniające się w postaci zachowań agresywnych, buntowniczych, przejawiająca się łamaniem przez dzieci i młodzież panujących obyczajów i norm. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym nawiązuje ono pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. Zaburzona struktura rodziny, często spotykana wśród świadczeniobiorców ośrodka, niekorzystnie wpływa na sytuację dziecka, na jego więź z rodziną. Rodziny klientów ośrodka odznaczają się często zaburzoną strukturą w postaci nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów, występuje w nich przemoc skierowana na partnera lub dzieci. W rodzinach zaburzonych rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą. Rodziny te często żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc, gdyż same nie posiadają właściwych wzorców. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione są "same sobie", większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku, częściej pojawiają się u nich problemy szkolne. Dzieci odrzucone przez środowisko rodzinne

szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem.

Wskaźnik określający liczbę osób pobierających pomoc społeczną z uwagi na **niepełnosprawność** w przeliczeniu na 100 mieszkańców informuje, że negatywne tendencje występują na obszarach o numerach 3, 6, 8, 10, 12 i 13. Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej. Pojawienie się grupy osób z dysfunkcjami zdrowotnymi powodującymi w konsekwencji niepełny udział w życiu społecznym dało przyczynę do zastanowienia się nad zagadnieniem niepełnosprawności. W każdym społeczeństwie istnieje pewien procent osób, które z przyczyn dziedzicznych, wrodzonych, w wyniku chorób, wypadków czy też nieprawidłowych warunków życia nie mają pełnej sprawności fizycznej lub psychicznej. We współczesnym świecie niepełnosprawność człowieka uważana jest za szczególnie istotny problem społeczny. Znaczenie tego problemu wynika z rozmiarów i powszechności występowania niepełnosprawności w populacji, a także z konsekwencji, jakie wywołuje w sensie indywidualnym i społecznym. Niepełnosprawność uderza najbardziej w finansową i emocjonalną stronę rodziny. Rodzina w takiej sytuacji wymaga zwłaszcza nieinstytucjonalnych form pomocy, maksymalnie zindywidualizowanych i dostosowanych do jej potrzeb. Obserwacje pracowników Ośrodka pozwalają stwierdzić, że sytuacja tej grupy osób jest bardzo trudna. Dużym problemem są także problemy architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu. Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości.

4.1.2 Rynek pracy

Tabela 10. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – rynek pracy*

Obszar	Liczba osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	2,32	2,78
2	2,90	2,13
3	5,22	1,16
4	2,70	1,72
5	3,58	2,39
6	3,31	3,64
7	3,43	4,40
8	2,29	2,01
9	1,99	1,32
10	4,67	6,12
11	3,15	2,32
12	3,42	0,00
13	3,44	2,09
Średnia	3,07	2,55

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnobrzegu i MGOPS w Baranowie Sandomierskim.

Bezrobocie w gminie Baranów Sandomierski jest zjawiskiem, które dotyka szerokiej grupy społecznej. Straty i skutki społeczne, które powoduje są trudne do oszacowania. Pojawia się na niepokojącą skalę degradacja nie tylko bezrobotnych, ale także ich rodzin. Strata pracy, przejście na zasiłek, z kolei jego utrata i potrzeba korzystania z pomocy społecznej prowadzi do ubóstwa ze wszystkimi tego konsekwencjami. Bezrobocie burzy klimat życia rodzinnego. Wpływa destrukcyjnie na pełnienie przez rodzinę jej podstawowych funkcji, na realizację określonych zamierzeń, zadań i planów życiowych. Najbardziej bolesnym aspektem bezrobocia jest zagrożenie bezpiecznej egzystencji własnej rodziny. Brak pracy ma nie tylko negatywny wpływ na ekonomiczną funkcję rodziny, ale też na sferę psychiki. Powoduje jej szybką degradację, potęguje biedę i rozszerza sferę ubóstwa. Trudna sytuacja finansowa gospodarstw domowych dotkniętych bezrobociem wymusza także ograniczanie wydatków związanych z kształceniem dzieci. Bezrobocie naraża rodzinę na szereg niedogodności, sublimację wielu ważnych potrzeb, niewłaściwe kształtowanie osobowości jej członków. Praca zawodowa wyznacza bowiem postawy i zachowania dzieci, system stosowanych przez nie ocen, kontakty ze środowiskiem rówieśniczym, uznawane przez nie wartości czy preferowane cele. Dążenie dzieci i młodzieży są silnie związane z pozycją zawodową rodziców, a otaczająca rzeczywistość postrzegana jest przez pryzmat ich pracy zawodowej. Zmiany w statusie zawodowym choćby jednego z rodziców nie pozostają więc bez wpływu na dokonywaną przez młodych ludzi ocenę rzeczywistości oraz ich własnej pozycji. Bezrobocie jest często w rodzinie czynnikiem konfliktogennym i nasilającym patologie społeczne takie jak nadużywanie alkoholu, zdobywanie środków pieniężnych nielegalnymi sposobami, przemoc w rodzinie. Głębokość zmian w rodzinie spowodowanych bezrobociem zależy w dużej mierze od struktury rodziny, jej fazy rozwoju, statusu społecznego, stanu zagospodarowania

materialnego, kondycji zdrowotnej członków rodziny oraz środowiska lokalnego. Bezrobocie rodziców dla dzieci i młodzieży kończącej pewien etap edukacji niejednokrotnie oznacza zmianę i ograniczenie planów dalszego kształcenia, obniżanie ich aspiracji edukacyjnych, zahamowanie rozwijania ich uzdolnień w drodze dalszej nauki czy zajęć dodatkowych. Z powodu trudnej sytuacji materialnej rodziny, dzieci popadają w sytuacje konfliktowe w szkole z wychowawcami i nauczycielami. Odbija się to wszystko bardzo silnie na postawach dzieci i młodzieży, na ich zachowaniu oraz wartościowaniu zjawisk i osób.

Na podstawie zgromadzonych danych zostały obliczone poszczególne wskaźniki obrazujące sytuację na rynku pracy dla poszczególnych obszarów ujętych w tabeli powyżej. Rynek pracy został przedstawiony za pomocą wskaźników obejmujących liczbę osób w wieku produkcyjnym w 2019 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców oraz liczbę osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia w 2019 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Najwyższa koncentracja zjawisk problemowych związanych z bezrobociem występuje na obszarach nr 6, 7 i 10.

4.1.3 Demografia

Tabela 11. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – sytuacja demograficzna*

Obszar	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	15,96	75,83
2	18,37	17,82
3	20,87	56,81
4	16,01	60,52
5	14,99	60,48
6	15,72	58,81
7	17,17	59,34
8	18,34	58,17
9	15,56	59,60
10	16,91	58,29
11	19,24	57,21
12	17,12	60,62
13	16,29	60,54
Średnia	16,97	52,10

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim.

Stopniowe starzenie się społeczeństwa jest niekorzystnym procesem demograficznym, który generuje problemy różnego rodzaju (zmniejszanie zasobu siły roboczej, osłabienie lokalnego kapitału ludzkiego czy pogarszanie struktury rynku pracy). Starzenie się społeczeństwa ma również skutki finansowe dla systemu finansów publicznych w postaci wzrostu kosztów opieki zdrowotnej i opieki nad ludźmi

starszymi. W społeczeństwie, w którym żyje dużo seniorów konieczne jest zapewnienie podstawowych potrzeb związanych zarówno z eliminacją barier infrastrukturalnych, jak i potrzeb kulturalnych, edukacyjnych. Osoby te często bywają samotne i żyją w izolacji od mieszkańców. Często też nie wiedzą, że mogą aktywnie spędzać czas wolny, angażując się w życie lokalnej społeczności. Jak wynika z analizy wskaźnikowej sytuacji demograficznej niepożądana sytuacja demograficzna występuje na obszarach nr 1, 4, 5, 6, 9, 10 i 13.

4.1.4 Przestępczość

Tabela 12. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – przestępczość*

Obszar	Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta” w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba stwierdzonych przestępstw w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zgłoszonych interwencji policyjnych w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	0,79	1,46	16,95	0,46
2	0,44	1,21	10,91	0,18
3	1,45	0,58	1,74	0,00
4	0,33	2,19	4,33	0,09
5	0,85	1,02	6,98	0,17
6	0,50	0,66	4,38	0,08
7	0,82	0,69	4,95	0,14
8	0,00	0,00	4,01	0,00
9	0,00	3,97	10,26	0,33
10	1,13	0,81	5,80	0,00
11	1,16	1,00	5,97	0,17
12	0,00	0,68	12,67	0,34
13	0,75	1,05	7,17	0,00
Średnia	0,60	1,28	8,14	0,17

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Posterunku Policji w Baranowie Sandomierskim.

Wielokrotnie wraz z uzależnieniem alkoholowym pojawia się **problem przemocy** domowej. Przemoc domowa może być generowana nie tylko ze strony alkoholizmu, lecz także poprzez niezaradność życiową, poczucie bezsilności, prawa. Jako przemoc domową należy rozumieć jednorazowe lub powtarzające się świadome, celowe działania wystosowane przeciwko co najmniej jednej osobie z rodziny lub osobie pozostającej we wspólnym gospodarstwie domowym, w sposób narażający te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia naruszając nietykalność osobistą, godność, cielesność (w tym także seksualną) tym samym powodując szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołując cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. W celu skuteczniejszego diagnozowania, zapobiegania i rozwiązania problemów związanych z przemocą domową gmina jest zobowiązana do prowadzenia działań w zakresie Gminnej Komisji Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych, we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz na poziomie wsparcia ze strony Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Skala zjawiska przemocy w rodzinie jest niezwykle trudna do oszacowania. W dużej mierze wynika to z niechęci ofiar do poszukiwania pomocy, wiary w zmianę sytuacji i przede wszystkim problemów, efektywne podejmowanie działań interwencyjnych i pomocowych w momencie zaistniałego problemu oraz współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu patologiom, przemocy w rodzinie. Na podstawie zgromadzonych danych zostały obliczone poszczególne wskaźniki obrazujące sytuację społeczną związaną z przestępczością dla poszczególnych obszarów ujętych w tabeli powyżej. Zjawiska te zostały przedstawione za pomocą wskaźników obejmujących liczbę objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta”; liczbę stwierdzonych przestępstw i kradzieży oraz liczbę zgłoszonych interwencji policyjnych. Typowanie jednostek, na podstawie których wyznacza się obszar z najwyższą koncentracją zjawisk problemowych związanych z przestępczością, zostało przeprowadzone na podstawie analizy wszystkich wymienionych powyżej wskaźników. W związku z powyższym szczególną koncentrację negatywnych zjawisk w obszarze przestępczości odnotowuje się w okręgu nr 1.

4.1.5 Kapitał społeczny

Tabela 13. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – kapitał społeczny*

Obszar	Frekwencja do wyborów do Parlamentu Europejskiego 2019	Frekwencja w wyborach do Sejmu w 2019	Frekwencja w wyborach do Senatu w 2019
1	48,18	58,67	58,59
2	45,23	59,74	59,74
3	53,90	58,74	58,74
4	43,86	57,76	57,76
5	41,28	60,83	60,83
6	43,91	56,63	56,63
7	39,62	52,58	52,58
8	43,59	57,04	57,04
9	43,27	52,59	52,59
10	39,92	52,20	52,2
11	45,78	56,10	55,89
12	brak danych	brak danych	brak danych
13	43,53	52,97	52,97
Średnia	44,34	56,32	56,30

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej.

Kolejną zmienną w analizie sfery społecznej był poziom kapitału społecznego, który decyduje o spójności społecznej danego obszaru. Kapitał społeczny w głównej mierze jest zjawiskiem kulturowym, które obejmuje obywatelskie nastawienie członków społeczeństwa, normy społeczne wspierające działania wspólne oraz zaufanie interpersonalne. Oceniając rozwój kapitału społecznego w gminie

Baranów Sandomierski, posłużono się poziomem frekwencji w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz Sejmu i Senatu w 2019 roku. Niski wskaźnik aktywności odnotowano w obszarach nr 7, 9, 10 i 13.

4.1.6 Edukacja

Tabela 14. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – edukacja*

Obszar	Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Średnie wyniki ze sprawdzianu ósmoklasisty - j. polski w 2019	Średnie wyniki ze sprawdzianu ósmoklasisty - matematyka w 2019	Średnie wyniki ze sprawdzianu ósmoklasisty - j. angielski w 2019
1	1,26	54,4%	46,6%	49,2%
2	3,05	54,3%	54,5%	70,1%
3	5,22	62,0%	37,0%	34,0%
4	2,42	58,8%	46,2%	52,5%
5	1,87	48,4%	31,2%	47,0%
6	3,31	55,0%	33,0%	28,5%
7	2,75	61,0%	29,0%	42,5%
8	2,01	66,0%	100,0%	62,0%
9	0,99	48,4%	30,6%	36,6%
10	1,93	60,0%	23,0%	72,0%
11	3,32	60,0%	23,0%	47,0%
12	1,03	24,0%	10,0%	15,0%
13	2,69	72,0%	63,5%	65,0%
Średnia	2,53	55,70%	40,60%	47,80%

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim.

W celu zobrazowania występowania zjawisk problemowych w sferze edukacji, dokonano analizy danych związanych z liczbą dzieci uczęszczających do przedszkoli oraz informujących o średnich wynikach na egzaminie ósmoklasisty.

Wysoki odsetek dzieci uczęszczających do przedszkola przełoży się na kapitał społeczny gminy. Pobyt dziecka w przedszkolu kształtuje dojrzałość emocjonalną i rozwija samodzielność. Dziecko uczy się funkcjonowania w grupie rówieśniczej, przestrzegania ogólnych norm, wykazywania się cierpliwością podczas oczekiwania na swoją kolej, dostosowywania się do poleceń dorosłych. W przedszkolu dziecko uczestniczy w kierowanej przez nauczycielkę grupie rówieśników na prawach jednego z wielu. Jego status jest zupełnie inny niż w rodzinie, w której rówieśników najczęściej nie ma. Pozycja dziecka w rodzinie bywa zazwyczaj wyjątkowa, podczas gdy w przedszkolu te same prawa i obowiązki mają wszystkie dzieci należące do grupy. Zadaniem przedszkola jest przyjscie rodzicom z pomocą w ułatwieniu właściwego wychowania małego dziecka. Główny cel tej pomocy to dobro dziecka, wszechstronny i pełny rozwój jego osobowości. Na całym świecie psychologowie i pedagodzy podkreślają ogromne znaczenie pierwszych lat życia w późniejszym rozwoju człowieka. Od

kilkudziesięciu lat wiadomo, że wczesna edukacja znacząco wpływa na późniejsze osiągnięcia szkolne. Dlatego przestrzega się rodziców i opiekunów, żeby nie marnowali potencjału rozwojowego tkwiącego we wczesnym dzieciństwie. Podkreśla się ten pozytywny wpływ edukacji przedszkolnej na rozwój i przygotowanie dzieci do szkoły. Akcentuje się także wyjątkową we wczesnym okresie rozwoju wrażliwość małego dziecka na bodźce z najbliższego otoczenia. Edukacja przedszkolna jest traktowana szeroko – nie tylko jako elementarna nauka czytania, pisanie i liczenia, ale także stymulowanie rozwoju w sferze fizycznej, emocjonalnej i społecznej. Z wielu badań wynika, że dzieci objęte różnymi formami edukacji przedszkolnej są w późniejszej karierze szkolnej oceniane jako bardziej niezależne, otwarte, odważne i wytrwałe. Wiek przedszkolny to idealny okres dla dziecka na zapoznanie się z niezliczonymi wymaganiami, jakie stawia mu otoczenie. Małe dzieci mają swoistą właściwość przyswajania tego, co im przekazują dorośli. Lubią się uczyć, ponieważ chcą wszystko wiedzieć. A szczególnie wiedzieć jak się zachować, żeby się przypodobać rodzicom, innym dorosłym i otoczeniu. Wychowanie w przedszkolu stanowi podstawę dla prawidłowego, indywidualnego rozwoju dziecka jak i dla przygotowania podjęcia nauki w szkole. Wyniki osiągnięte przez ośmioklasistów również pozwalają domniemywać o zróżnicowaniu kapitału społecznego w poszczególnych obszarach gminy. Pod względem opieki przedszkolnej, wychowania szkolnego i jakości edukacji najwięcej zjawisk kryzysowych zachodzi w obszarach nr 5, 9 oraz 12.

4.2 Sfera gospodarcza

W celu zobrazowania występowania zjawisk problemowych na obszarze gminy Baranów Sandomierski w sferze gospodarczej dokonano analizy danych związanych z liczbą podmiotów gospodarczych wpisanych i skreślonych z CEIDG oraz REGON w 2019 roku, co pokazuje poniższa tabela. Przedstawione w tabeli dane stanowią wartości poszczególnych wskaźników dla odpowiadających im jednostek przestrzennych tj. 13 obszarów analitycznych.

Tabela 15. Czynniki gospodarcze służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego*

Obszar	Liczba wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG w 2019 r. w przeliczeniu na 100 osób	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG w 2019 r. w przeliczeniu na 100 osób	Liczba podmiotów gospodarczych skreślonych w 2019 roku z rejestru REGON w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON W 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych skreślonych w 2019 roku z rejestru REGON w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	6,56	0,40	0,20	10,66	0,60

2	3,71	0,15	0,22	7,60	0,15
3	2,61	0,29	0,00	4,35	0,29
4	3,91	0,19	0,33	5,63	0,09
5	5,11	0,68	0,00	6,98	0,51
6	1,74	0,00	0,00	3,89	0,17
7	3,02	0,00	0,14	5,77	0,00
8	4,87	0,57	0,00	7,16	0,57
9	2,98	0,00	0,00	3,97	0,00
10	0,64	0,16	0,16	2,42	0,00
11	2,32	0,00	0,33	4,64	0,00
12	7,88	1,03	1,37	10,27	0,68
13	1,79	0,00	0,00	3,89	0,00
Średnia	3,68	0,21	0,20	6,37	0,21

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

Najbardziej niekorzystna sytuacja gospodarcza występuje na obszarze nr 11, gdzie aż cztery z pięciu analizowanych wskaźników osiągnęło wartości niższe niż średnia dla całej gminy. Najbardziej korzystna sytuacja gospodarcza występuje na obszarze nr 5 i 8.

4.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

W celu zobrazowania występowania zjawisk problemowych na obszarze gminy Baranów Sandomierski w sferze funkcjonalno-przestrzennej dokonano analizy danych związanych z liczbą przystanków oraz wypadków i kolizji.

Tabela 16. Czynniki funkcjonalno-przestrzenne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego*

Obszar	Liczba przystanków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba wypadków i kolizji w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	0,33	1,32
2	0,48	0,44
3	0,58	0,00
4	0,61	0,47
5	0,68	0,85
6	0,66	0,25
7	0,55	0,14
8	2,29	1,15
9	1,32	0,66
10	0,64	0,16
11	0,33	0,66
12	1,37	3,42
13	1,20	0,15
Średnia	0,65	0,60

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim.

Jednostki przestrzenne, które charakteryzują się koncentracją obu problemów o charakterze przestrzenno-funkcjonalnym, to obszary o numerach: 1, 8, 9 i 10.

4.4 Sfera techniczna

W celu zobrazowania występowania zjawisk problemowych na obszarze gminy Baranów Sandomierski w sferze technicznej dokonano analizy danych związanych z liczbą pustostanów, wydanych pozwoleń na budowę i z jakościową oceną stanu technicznego budynków użyteczności publicznej.

Tabela 17. Czynniki techniczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego*

Obszar	Liczba pustostanów w przeliczeniu na 100 osób	Liczba wydanych pozwoleń na budowę w 2019 r. w przeliczeniu na 100 osób	Ocena stanu technicznego budynków użyteczności publicznej (w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo zły stan techniczny, a 5 - bardzo dobry stan techniczny)
1	0,20	0,20	2,8
2	0,92	0,40	3,7
3	0,87	0,29	3,5
4	2,09	0,14	3,7
5	3,24	0,17	1,8
6	2,73	0,41	2,1
7	1,65	0,00	3,5
8	2,01	0,29	4,0
9	1,99	0,33	1,8
10	2,25	0,32	3,0
11	2,65	0,33	4,3
12	3,77	0,34	2,7
13	3,29	0,15	2,9
Średnia	1,79	0,26	3,0

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim.

Ocena ilościowa i jakościowa wymienionych wyżej kluczowych czynników pozwoliła na zdiagnozowanie obszaru o największej koncentracji problemów o charakterze technicznym. Poziom natężenia poszczególnych czynników przedstawia tabela powyżej. Do jednostek przestrzennych, charakteryzujących się największą koncentracją problemów o charakterze technicznym, zaliczyć trzeba obszary o numerach 5 i 13.

4.5 Sfera środowiskowa

W celu zobrazowania rozkładu zjawisk problemowych na obszarze gminy Baranów Sandomierski w sferze środowiskowej dokonano analizy danych związanych z poziomem tzw. niskiej emisji, zagrożenia hałasem i skalą skupisk nielegalnie wyrzucanych śmieci, co pokazuje poniższa tabela. Przedstawione w

niej dane stanowią wartości poszczególnych wskaźników dla odpowiadających im jednostek przestrzennych.

Tabela 18. Czynniki środowiskowe służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego*

Obszar	Poziom tzw. niskiej emisji (ocena na skali: Wysoki (3), Przeciętny (2), Niski (1))	Poziom zagrożenia hałasem (ocena na skali: Wysoki (3), Przeciętny (2), Niski (1))	Skala skupisk nielegalnie wyrzucanych śmieci (ocena na skali: Wysoki (3), Przeciętny (2), Niski (1))
1	3	3	3
2	3	3	3
3	2	2	2
4	2	3	2
5	2	3	2
6	2	2	3
7	2	2	2
8	2	2	2
9	2	2	2
10	2	2	2
11	2	3	3
12	2	3	3
13	2	2	2
Średnia	2,15	2,46	2,38

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim.

Do jednostek przestrzennych, charakteryzujących się najwyższą koncentracją problemów o charakterze środowiskowym, zaliczyć należy obszary o numerach: 1 i 2.

5 WYBÓR OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

W celu wyłonienia obszaru zdegradowanego w pierwszej kolejności dokonano analizy koncentracji problemów społecznych w odniesieniu do całej gminy Baranów Sandomierski. Analiza problemów społecznych obejmowała diagnozę ilościową w obszarze dwudziestu czterech różnych czynników

społecznych odnoszących się do pomocy społecznej, rynku pracy, sytuacji demograficznej, przestępczości, kapitału społecznego i edukacji. Dodatkowo diagnozę ilościową pogłębiono o analizę czynników gospodarczych, funkcjonalno-przestrzennych, technicznych i środowiskowych.

W celu zobrazowania całościowej sytuacji gminy Baranów Sandomierski dokonano zestawienia wszystkich czynników analizowanych w gminie, co przedstawia poniższa tabela.

Na podstawie danych zawartych w tabeli dotyczącej skali zjawisk kryzysowych stwierdza się, iż najwięcej zjawisk kryzysowych występuje na terenie obszarów o numerach: 1, 6 oraz 10.

W celu zoptymalizowania wyboru obszarów kwalifikujących się jako obszary zdegradowane zastosowano metody statystyczne oparte na wyznaczeniu mediany⁹ zbioru wartości liczbowych występujących w poszczególnych obszarach jako negatywne zjawiska kryzysowe ogółem. W celu zobrazowania całościowej sytuacji gminy Baranów Sandomierski dokonano zestawienia wszystkich czynników analizowanych w gminie, co przedstawia poniższa tabela

Dane¹⁰ rosąco: 12, 12, 12, 15, 16, 20, 20, 20, 20, 20, 21, 22, 23.

Liczba danych: n = 13

Mediana = 20

Jako obszar zdegradowany wyznacza się zatem obszary o liczbie zjawisk kryzysowych powyżej mediany (20) tj. obszary numerach: 1, 6 oraz 10.

Tabela 19. Syntetyczne zestawienie liczby wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe, służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego.

Obszar	LICZBA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH	LICZBA NEGATYWNYCH ZJAWISK GOSPODARCZYCH	LICZBA NEGATYWNYCH ZJAWISK FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNYCH	LICZBA NEGATYWNYCH ZJAWISK TECHNICZNYCH	LICZBA NEGATYWNYCH ZJAWISK ŚRODOWISKOWYCH	LICZBA NEGATYWNYCH ZJAWISK KRYZYSOWYCH OGÓŁEM
--------	---	---	---	--	--	---

⁹ W statystyce jest to wartość cechy w szeregu uporządkowanym, powyżej i poniżej której znajduje się jednakowa liczba obserwacji. Wyznaczenie mediany z jakiegoś zbioru liczb, polega na wypisaniu tych liczb w kolejności niemalejącej, a następnie wybraniu liczby środkowej (w przypadku gdy występuje nieparzysta liczba liczb w zbiorze). Jeżeli występuje parzysta liczba liczb w zbiorze, to mediana jest równa średniej arytmetycznej dwóch środkowych liczb.

¹⁰ Wartości liczbowe występujące w poszczególnych obszarach jako negatywne zjawiska kryzysowe ogółem.

1	14	2	2	2	3	23
2	6	2	1	0	3	12
3	11	3	1	0	0	15
4	5	3	1	2	1	12
5	14	1	1	3	1	20
6	16	3	0	2	1	22
7	15	3	1	1	0	20
8	9	1	1	1	0	12
9	14	3	1	2	0	20
10	16	3	1	1	0	21
11	11	4	2	1	2	20
12	9	2	1	2	2	16
13	14	3	0	3	0	20

Źródło: Opracowanie własne.

6 WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZOWANEGO NA TERENIE GMINY BARANÓW SANDOMIERSKI

6.1 Analiza danych na potrzeby wyznaczenia obszaru rewitalizowanego

Wszelkie dane pozyskane w celu dokonania diagnoz ilościowych i jakościowych zostały przedstawione w zestawieniach tabelarycznych.

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizowanego dokonano pogłębionej analizy problemów społecznych, gospodarczych, funkcjonalno–przestrzennych, technicznych oraz środowiskowych występujących na obszarze zdegradowanym – wykorzystując dane ilościowe.

Wykaz jednostek na obszarze zdegradowanym wraz z liczbą ich mieszkańców oraz powierzchnią danego obszaru przedstawiono w poniższej tabeli

Tabela 20. Jednostki administracyjne zaliczone do obszaru zdegradowanego

Obszar	Liczba mieszkańców	Powierzchnia (ha)
1 (Baranów Sandomierski)	1510	917
6 (Dąbrowica)	1209	1286
10 (Kaczaki)	621	990
SUMA	3 340	3 193

Źródło: Opracowanie własne.

6.2 Sfera społeczna

6.2.1 Pomoc społeczna

Na podstawie danych z MGOPS w Baranowie Sandomierskim przedstawiono poszczególne wskaźniki obrazujące sytuację społeczną na obszarze zdegradowanym. Zjawiska społeczne związane bezpośrednio ze sferą pomocy społecznej zostały przedstawione za pomocą wskaźników ujętych w tabeli poniżej.

Tabela 21. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego – pomoc społeczna, cz. I.*

Obszar	Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2019 ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	4,50	2,05	1,59	0,26	0,60

6	8,27	4,96	2,40	0,25	1,08
10	14,17	9,82	4,83	0,00	0,81
Średnia	7,66	4,55	2,49	0,21	0,81

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Baranowie Sandomierskim

Tabela 22. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego – pomoc społeczna, cz. II.*

Obszar	Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających świadczeń z pomocy społecznej w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających fundusz alimentacyjny, zasiłek rodzinny itp. W 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób pobierających dodatek energetyczny, mieszkaniowy w 2019 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba mieszkańców mieszkań komunalnych w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	0,73	0,86	0,26	3,71
6	2,40	0,66	0,08	1,82
10	5,48	0,64	0,00	0,00
Średnia	2,22	0,75	0,15	2,34

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Baranowie Sandomierskim

Sumaryczne zestawienie negatywnych zjawisk w obszarze pomocy społecznej pokazuje, że po pięć negatywnych zjawisk notowanych jest na obszarach nr 6 i 10, a cztery problemy w omawianym okresie na obszarze nr 1.

6.2.2 Rynek pracy

Analiza rynku pracy została przeprowadzona na podstawie danych dotyczących liczby osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym oraz liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia. W poniższej tabeli przedstawione zostały wartości poszczególnych wskaźników odpowiadające poszczególnym jednostkom przestrzennym obszaru zdegradowanego.

Tabela 23. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego – rynek pracy*

Obszar	Liczba osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	2,32	2,78
6	3,31	3,64
10	4,67	6,12
Średnia	3,11	3,71

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnobrzegu i MGOPS w Baranowie Sandomierskim.

Koncentracja negatywnych zjawisk w obszarze rynku pracy występuje na obszarze nr 10.

6.2.3 Demografia

Analiza sytuacji demograficznej została przeprowadzona na podstawie danych dotyczących liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. W poniższej tabeli przedstawione zostały wartości poszczególnych wskaźników odpowiadające poszczególnym jednostkom przestrzennym obszaru zdegradowanego.

Tabela 24. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego – sytuacja demograficzna*

Obszar	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	15,96	75,83
6	15,72	58,81
10	16,91	58,29
Średnia	16,05	66,41

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim.

Koncentracja negatywnych zjawisk w obszarze demograficznym występuje na obszarze nr 1.

6.2.4 Kapitał społeczny

Analiza poziomu kapitału społecznego została przeprowadzona na podstawie danych dotyczących frekwencji w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz Sejmu i Senatu w 2019 roku. W poniższej tabeli przedstawione zostały wartości poszczególnych wskaźników odpowiadające poszczególnym jednostkom przestrzennym obszaru zdegradowanego.

Tabela 25. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego – kapitał społeczny*

Obszar	Frekwencja do wyborów do Parlamentu Europejskiego 2019	Frekwencja w wyborach do Sejmu w 2019	Frekwencja w wyborach do Senatu w 2019
1	48,18	58,67	58,59
6	43,91	56,63	56,63
10	39,92	52,20	52,20
Średnia	44,00	55,83	55,80

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej.

Najwięcej zjawisk negatywnych w obszarze obrazującym poziom kapitału społecznego występuje w okręgu nr 10.

6.2.5 Przestępczość

Przedstawiając sytuację obejmującą sferę społeczną na terenie obszaru zdegradowanego, należy uwzględnić zjawiska związane z przestępczością. Zjawiska te zostały przedstawione za pomocą danych dotyczących: liczby osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta” w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców oraz liczby stwierdzonych przestępstw, kradzieży oraz interwencji policyjnych w 2019 roku. W poniższej tabeli przedstawione zostały wartości poszczególnych wskaźników odpowiadające poszczególnym jednostkom przestrzennym obszaru zdegradowanego.

Tabela 26. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego – przestępczość*

Obszar	Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta” w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba stwierdzonych przestępstw w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba zgłoszonych interwencji policyjnych w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przestępstw w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	0,79	1,46	16,95	0,46
6	0,50	0,66	4,38	0,08
10	1,13	0,81	5,80	0,00
Średnia	0,75	1,05	10,33	0,24

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Posterunku Policji w Baranowie Sandomierskim.

Koncentracja negatywnych zjawisk w obszarze przestępczości występuje w okręgu nr 1.

6.2.6 Edukacja

Analiza obszaru edukacji została przeprowadzona na podstawie danych dotyczących liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli, a także na podstawie średnich wyników na egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego. W poniższej tabeli przedstawione zostały wartości poszczególnych wskaźników odpowiadające poszczególnym jednostkom przestrzennym obszaru zdegradowanego.

Tabela 27. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – edukacja*

Obszar	Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Średnie wyniki ze sprawdzianu ósmoklasisty - j. polski w 2019	Średnie wyniki ze sprawdzianu ósmoklasisty - matematyka w 2019	Średnie wyniki ze sprawdzianu ósmoklasisty - j. angielski w 2019
--------	---	---	--	--

1	1,26	54,4%	46,6%	49,2%
6	3,31	55,0%	33,0%	28,5%
10	1,93	60,0%	23,0%	72,0%
Średnia	2,13	56,5%	34,2%	49,9%

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim.

Najwięcej zjawisk negatywnych w obszarze edukacji zachodzi w okręgach nr 1 i 6.

6.3 Sfera gospodarcza

Oceniając występowanie negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej na obszarze zdegradowanym, dokonano analizy danych ilościowych związanych z liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych oraz skreślonych w CEIDG oraz REGON w 2019 roku. W poniższej tabeli przedstawione zostały wartości wskaźników odpowiadające poszczególnym jednostkom przestrzennym obszaru zdegradowanego.

Tabela 28. Czynniki gospodarcze służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego*

Obszar	Liczba wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG w 2019 r. w przeliczeniu na 100 osób	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG w 2019 r. w przeliczeniu na 100 osób	Liczba podmiotów gospodarczych skreślonych w 2019 roku z rejestru REGON w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON W 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba podmiotów gospodarczych skreślonych w 2019 roku z rejestru REGON w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	6,56	0,40	0,20	10,66	0,60
6	1,74	0,00	0,00	3,89	0,17
10	0,64	0,16	0,16	2,42	0,00
Średnia	3,71	0,21	0,12	6,68	0,33

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej występuje w okręgach 6 i 10.

6.4 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Dla oceny sytuacji występowania negatywnych zjawisk na obszarze zdegradowanym w sferze funkcjonalno-przestrzennej dokonano analizy danych ilościowych związanych z liczbą przystanków oraz z liczbą wypadków i kolizji w 2019 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców. W poniższej tabeli przedstawione zostały wartości poszczególnych wskaźników odpowiadające poszczególnym jednostkom przestrzennym obszaru zdegradowanego.

Tabela 29. Czynniki funkcjonalno-przestrzenne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego*

Obszar	Liczba przystanków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba wypadków i kolizji w 2019 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
1	0,33	1,32
6	0,66	0,25
10	0,64	0,16
Średnia	0,51	0,72

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim.

Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze funkcjonalno-przestrzennej występuje w okręgu nr 1.

6.5 Sfera techniczna

W sferze technicznej dokonano analizy danych ilościowych związanych z liczbą pustostanów i wydanych pozwoleń na budowę oraz analizy danych jakościowych dotyczących oceny stanu technicznego budynków użyteczności publicznej. W poniższej tabeli przedstawione zostały wartości poszczególnych wskaźników odpowiadające poszczególnym jednostkom przestrzennym obszaru zdegradowanego.

Tabela 30. Czynniki techniczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego*

Obszar	Liczba pustostanów w przeliczeniu na 100 osób	Liczba wydanych pozwoleń na budowę w 2019 r. w przeliczeniu na 100 osób	Ocena stanu technicznego budynków użyteczności publicznej (w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo zły stan techniczny, a 5 - bardzo dobry stan techniczny)
1	0,20	0,20	2,8
6	2,73	0,41	2,1
10	2,25	0,32	3,0
Średnia	1,50	0,30	2,6

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim.

Koncentracja zjawisk kryzysowych w sferze technicznej występuje w okręgu nr 6.

6.6 Sfera środowiskowa

W sferze środowiskowej dokonano analizy danych jakościowych dotyczących poziomu tzw. niskiej emisji, zagrożenia hałasem i skali skupisk nielegalnie wyrzucanych śmieci. W poniższej tabeli przedstawione zostały wartości poszczególnych wskaźników odpowiadające poszczególnym jednostkom przestrzennym obszaru zdegradowanego.

Tabela 31. Czynniki środowiskowe służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego*

Obszar	Poziom tzw. niskiej emisji (ocena na skali: Wysoki (3), Przeciętny (2), Niski (1))	Poziom zagrożenia hałasem (ocena na skali: Wysoki (3), Przeciętny (2), Niski (1))	Skala skupisk nielegalnie wyrzucanych śmieci (ocena na skali: Wysoki (3), Przeciętny (2), Niski (1))
1	3	3	3
6	2	2	3
10	2	2	2
Średnia	2,33	2,33	2,67

* kolorem czerwonym oznaczono wynik poniżej średniej dla gminy, a kolorem zielonym wynik powyżej średniej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Baranowie Sandomierskim.

Najwyższe natężenie negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej występuje na obszarze nr 1.

6.7 Podsumowanie analizy danych na potrzeby wyznaczenia obszaru rewitalizowanego

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji dokonano analizy czynników w sferze społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej. Wartości wskaźników, które wskazywały na występowanie zjawiska problemowego w danym obszarze, zostały sumarycznie zestawione w poniższej tabeli.

Tabela 32. Syntetyczne zestawienie liczby wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe, służących wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego

Obszar	LICZBA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH	LICZBA NEGATYWNYCH ZJAWISK GOSPODARCZYCH	LICZBA NEGATYWNYCH ZJAWISK FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH	LICZBA NEGATYWNYCH ZJAWISK TECHNICZNYCH	LICZBA NEGATYWNYCH ZJAWISK ŚRODOWISKOWYCH	LICZBA NEGATYWNYCH ZJAWISK KRYZYSOWYCH OGÓŁEM
1	13	2	2	1	3	21
6	11	3	0	2	1	17
10	12	4	0	1	0	17

Źródło: Opracowanie własne.

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizowanego wykonano syntetyczne zestawienie wskaźników ilustrujących natężenie i koncentrację problemów na obszarze zdegradowanym, w podziale na poszczególne jednostki funkcjonalne.

6.8 Wyznaczenie obszaru rewitalizowanego

Mając na uwadze założenie, iż zgodnie z przepisami prawa, rewitalizacją można objąć obszar co najwyżej 20% powierzchni gminy, zamieszkivany maksymalnie przez 30% ludności, wyznaczono obszar rewitalizowany jako teren, na którym występuje najwyższa koncentracja problemów społecznych, gospodarczych, techniczno-strukturalnych i środowiskowych, z uwzględnieniem jego istotnego znaczenia dla rozwoju miasta. Analiza wskaźnikowa wykazała, że obszarem o najwyższej liczbie negatywnych zjawisk kryzysowych ogółem jest jednostka analityczna o numerze 1. Do rewitalizacji został wyznaczony obszar o powierzchni 917 ha, co stanowi 7,59% powierzchni gminy, a zatem spełniony będzie wymóg, aby wielkość obszaru rewitalizowanego nie przekraczała 20% powierzchni gminy. **Szacuje się, że na obszarze do rewitalizacji mieszka 1 510 osób, co stanowi 12,39 % ogółu mieszkańców gminy. Spełniony jest więc warunek, aby populacja obszaru rewitalizowanego nie przekraczała 30% ogółu mieszkańców gminy.**

Mapa z obszarem rewitalizacji znajduje się w Załączniku nr 1, a spis ulic objęty rewitalizacją w Załączniku nr 2.

Tabela 33. Jednostki analityczne zaliczone do obszaru rewitalizowanego.

Obszar	Liczba mieszkańców	Powierzchnia (ha)
1 (Baranów Sandomierski)	1 510	917
Gmina Baranów Sandomierski	12 085	12 186
% przypadający na obszar rewitalizowany	12,39%	7,59%

Źródło: Opracowanie własne.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Piramida wieku mieszkańców Gminy Baranów Sandomierski w 2020 roku	7
Wykres 2. Struktura ludności Gminy Baranów Sandomierski według ekonomicznych grup wieku w 2020 roku.....	8
Wykres 3. Małżeństwa i rozwody na 1 000 ludności Gminy Baranów Sandomierski w latach 2002-2020	8

Wykres 4. Przyrost naturalny w Gminy Baranów Sandomierski w latach 1995-2020	10
Wykres 5. Migracje na pobyt stały w latach 1995-2020 w gminie Baranów Sandomierski	11
Wykres 6. Szacunkowa stopa bezrobocia zarejestrowanego w gminie Baranów Sandomierski w latach 2004-2020	12
Wykres 7. Przeciętne wynagrodzenie brutto (PLN) w Baranowie Sandomierskim w latach 2002-2020	12
Wykres 8. Liczba pracujących według płci w gminie Baranów Sandomierski w latach 1995-2020	13
Wykres 9. Przestępstwa stwierdzone (oszacowane) w gminie Baranów Sandomierski w latach 2012-2020.....	14
Wykres 10. Ćwiczący w klubach sportowych w gminie Baranów Sandomierski w latach 2008-2020..	17
Wykres 11. Imprezy organizowane przez domy kultury oraz ich uczestnicy w latach 2011-2020	17
Wykres 12. Biblioteki publiczne – księgozbiór i czytelnice w latach 2008-2020.....	18
Wykres 13. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2009-2020	20
Wykres 14. Liczba mieszkań w gminie Baranów Sandomierski latach 1995-2020	24
Wykres 15. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne w latach 2002-2020 w gminie Baranów Sandomierski.....	25

SPIS TABEL

Tabela 1. Populacja Gminy Baranów Sandomierski w latach 2005-2015	6
Tabela 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w Gminie Baranów Sandomierski w latach 2015-2020	10
Tabela 3. Odpady (zebrane i zmieszane) oraz zbiorniki bezodpływowe i oczyszczalnie przydomowe w gminie Baranów Sandomierski w latach 2010-2020.....	19
Tabela 4. Wykaz czynników (wskaźników) społecznych analizowanych w procesie diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego na terenie gminy Baranów Sandomierski	27
Tabela 5. Wykaz czynników (wskaźników) gospodarczych i funkcjonalno–przestrzennych analizowanych w procesie diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego na terenie gminy Baranów Sandomierski	28
Tabela 6. Wykaz czynników (wskaźników) technicznych i środowiskowych analizowanych w procesie diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego na terenie gminy Baranów Sandomierski.....	29
Tabela 7. Liczba mieszkańców w analizowanych jednostkach przestrzennych gminy Baranów	

<i>Sandomierski oraz powierzchnia obszarów.....</i>	<i>30</i>
<i>Tabela 8. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – pomoc społeczna, cz. I.*</i>	<i>31</i>
<i>Tabela 9. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – pomoc społeczna, cz. II.*</i>	<i>32</i>
<i>Tabela 10. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – rynek pracy*</i>	<i>35</i>
<i>Tabela 11. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – sytuacja demograficzna*</i>	<i>37</i>
<i>Tabela 12. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – przestępczość*</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 13. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – kapitał społeczny* .</i>	<i>39</i>
<i>Tabela 14. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – edukacja*</i>	<i>40</i>
<i>Tabela 15. Czynniki gospodarcze służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego*</i>	<i>41</i>
<i>Tabela 16. Czynniki funkcjonalno-przestrzenne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego*</i>	<i>42</i>
<i>Tabela 17. Czynniki techniczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego*</i>	<i>43</i>
<i>Tabela 18. Czynniki środowiskowe służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego*</i>	<i>44</i>
<i>Tabela 19. Syntetyczne zestawienie liczby wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe, służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego.</i>	<i>45</i>
<i>Tabela 20. Jednostki administracyjne zaliczone do obszaru zdegradowanego</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 21. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego – pomoc społeczna, cz. I.*</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 22. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego – pomoc społeczna, cz. II.*</i>	<i>48</i>
<i>Tabela 23. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego – rynek pracy*</i>	<i>48</i>
<i>Tabela 24. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego – sytuacja demograficzna*</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 25. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego – kapitał społeczny* .</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 26. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego – przestępczość*</i>	<i>50</i>
<i>Tabela 27. Czynniki społeczne służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego – edukacja*</i>	<i>50</i>
<i>Tabela 28. Czynniki gospodarcze służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego*</i>	<i>51</i>
<i>Tabela 29. Czynniki funkcjonalno-przestrzenne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego*</i>	<i>52</i>
<i>Tabela 30. Czynniki techniczne służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego*</i>	<i>52</i>
<i>Tabela 31. Czynniki środowiskowe służące wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego*</i>	<i>53</i>
<i>Tabela 32. Syntetyczne zestawienie liczby wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe, służących wyznaczeniu obszaru rewitalizowanego</i>	<i>53</i>
<i>Tabela 33. Jednostki analityczne zaliczone do obszaru rewitalizowanego.</i>	<i>54</i>

